

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G .

1988, augusztus 30.

Kedd.

_ _ _ _ _ Ö S S Z E F O G L A L Ó _ _ _ _ _

- Két napos kelet-nyugati megbeszélés kezdődött Budapesten az európai hagyományos leszerelésről. 1911. 1920. 1923/A.
SZÜRÖS MÁTYÁS fogadta H. Sonnenfeld amerikai résztvevőt. 1911.
- Nyílt vitaülés a Bős-Nagymaros-i vízlépcsőrendszerről, a Vásárhelyi Pál Társaság rendezésében. 1931.
- A Bajcsy-Zsilinszky Társaság javasolja, hogy az első magyar dunai vízierőmű a nagymarosi vízlépcső nélkül épüljön fel.- MARÓTHY LÁSZLÓ miniszter találkozott a társaság vezetőivel. 1933.
- Szövetséggé alakulhat a közalkalmazottak szakszervezete, határozott az ágazati szaksejtzervezet központi vezetősége. - Szóba került a SZOT és a kormány vitája is. - Interjú SZABÓ FERENC főtitkárral. 1928.93
- A vegyész szaksejtzervezet szerint a dolgozók béremelésének mértékében nem csak a kormánynak és a SZOT-nak, hanem az ágazatok állami és szaksejtzervezeti vezetőinek is meg kell állapodniuk. 1922.
- NYIT TÉR. - Vita-beszélgetés a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezete választmánya által megfogalmazott állásfoglalásról a kormány inflációt terjesztő intézkedéseiről. - Résztvevők BAUER TAMÁR a TDDSz választmányának tagja és ANTAL LÁSZLÓ, a minisztertanács titkárságának munkatársa. 1898.
- Nemzetközi kerekasztal konferenciát tartanak Bpsten a modern kor közgazdaságáról, a technológia és a bürokrácia szerepéről. 1914.
- Garancia Biztosi RT alakult a kezesség pótlására. -Az OTP és a Magyar Hitelbank elfogadja. - 1919.
- Tetőablak gyártásra alakult dán-magyar közös üzemet avattak Fertődön. - Interjú SOMOGYI LÁSZLÓ miniszterrel. - 1916.
- Több mint 2.00 új munkahely létesítését tervezik Borsodban, ugynevezett elmaradott területen, az állásukat elvesztett és elvesztők részére. 1917.
- Vendégségben egy olyan táborban, amelyet azért szerveztek, hogy az erdélyi gyerekeket előkészítsék a magyarországi iskolára. - Beszélgetés diákokkal, tanárokkal. - 1891.
- Lapszemle: A Népszavában folytatódik a bérreform tervezet vitája. 188 Magyar Hírlap- Interjú HAJSÚ ISTVÁNNAL a Rádió új elnökével. 188 Magyar Nemzet- a balatoni idegenforgalmi szezon gyorsmérlege. 188
- Sajtótájékoztatót tartottak a kistermelők helyzetéről. A mezőgazdasági termelés több mint egy harmadát adják. - Az állattenyésztésben az órabér csak 20 forint.- Erős előregedés. - 1934.
- Reggeli párbeszéd dr. Bognár Szabolccsal a hajléktalanok évéről. - Házunkban legkevesebb 100.000 a hajléktalan.- 1885.
- Elfogták azt a 27 éves juhászt akinek állítólag köze van az augusztus közepén történt csengelei tragédiához. 1935.

(folytatás a következő oldalon)

(Az Összefoglaló folytatása.)

Külpolitika: Magyarországnak pozíciója csak erősödött Romániával szemben állítja a nyugatnémet Frankfurter Allgemeine. 1925.
Az amerikai kormány nem zárhatja be a pFSZ New York-i irodáját. 1889.
Hétfőn kezdődik Csurbanov, Brezsnyev vejének pere. 1912.
Geraszimov sajtóértekezletéről.-A szóvivő a leszerelési tárgyalásokról, a katini vizsgálatokról és Brezsnyev vejének peréről beszélt. 1924.
Walesa, a Szolidaritás vezetője is részt vehet azon a tárgyaláson, amelyet a kormány nevében a belügyminiszter javasolt a lengyel válság megoldására,- jelentette be Urbán szóvivő. 1925.
A gazdaságpolitika és a női egyenjogúság a pártvezetésben témák jegyében zajlott a német szoc. dem. párt tanácskozásának első napja. 1926.

HÍRVILÁG:

A vasárnapi aradi, magyar-román főtítkári találkozóról kérdezte MAJOR LÁSZLÓT a párt szóvivőjét a ma esti TV HIRADÓ műsorvezetője. GRÓSZ KÁROLY 10 pontból álló tárgyalási tematikát vitt magával Aradra. Ebből 8-ban sikerült haladást elérni, illetve szóbeli ígéretet kapni. A tárgyalások eredményét azon mérjük majd le, hogy mi valósul meg a szavakból. 1938.

A Bős -nagymarosi vízlépcsőrendszerről rendezett nyílt vitát a Vásárhelyi Pál Társaság megalakítását szervező bizottság. 1944.

1988. augusztus 30. - KEDD

KOSSUTH - adó
JÓ REGGELT!

Időjárásjelentés:

Eleinte gyakran lesz felhős az ég, egyre több felől kezdődik zápor, zivatar, de a felhőátvonulásokból már csak keleten lesz szórványosan zivatar. Az északnyugati szél tovább erősödik, sőt a Dunántúlon viharos szellőkések is lesznek. A hőmérséklet nyugaton 20, keleten 25 fok körül lesz. A késő esti hőmérséklet 19 fok körül várható.

LAPSZEMLE.

6.33 h

- Összeállította Németh Miklós Attila.

Hogyan vitázhatna a vállalati bértárgyaláson egyenlő eséllyel a szakszervezeti bizottság titkára a gazdasági vezetőkkel, amikor fizetése, anyagi elismerése tőlük függ. Folytatódik a bérreform-tervezet vitája a NÉPSZAVÁ-ban. Apró Lajosné miskolci hozzászóló szerint a szakszervezet legyen végre egyenlő partnere a kormánynak, ne másod-, vagy ki tudja hanyadik hegedűs a zenekarban és főként be Bólogató János legyen. "A dolgozók véleményét a dolgozóktól kell megtudni", - ez az írás címe.

A vegyiparban dolgozó fiatalok is a bérpolitikai reform szakszervezeti koncepciójáról gyűjtöttek össze véleményeket. A Taurus Gumiipari Vállalat szakszervezeti vezetője a szakszervezeti törvény szükségességéről beszél. Ezt azzal indokolja, hogy amíg a vállalatoknál a Munka Törvénykönyv, illetve a Kollektív Szerződések alapján a szakszervezetnek joguk van beleszólni a bérek alakításába, addig ágazati szinten és a SZOT-nál ez a lehetőség nincs jogilag szabályozva. Amíg ez így van, felesleges béralkuról beszélnünk. - Ez a két írás is hűen tükrözi a sokoldalú véleményeket, amelyek a szakszervezet megújulási programjával kapcsolatosak. Mindkét írást a NÉPSZAVÁ-ban olvashatják.

(Lapszemle)

A téma még mindig hasonló. A MAGYAR Nemzet "Megújuló gazdaság" rovatában ma Polgár Tibor politológus fejti ki véleményét. Szerinte a demokratikus fordulat megvalósítását a szakszervezeti mozgalomban jelentősen segíthetné egy olyan országos értekezlet, amely meghatározná a szakszervezetek tevékenységének, szerveződésének, megújulásának alapvonásait. Szerinte szükségesnek látszik, hogy ez az értekezlet állást foglaljon a szakszervezeti választások, a küldöttértekezlet és a kongresszus 1989-re való előrehozatalában. Polgár Tibor írásának címe: "Az alattvalói lojalitástól a szociális partnerségig."

A bürokráciának, illetve a bürokratikus közigazgatásnak több értelmezése létezik. Az egyik szerint sjaátos, korszerű igazgatási formát jelent. Természetesen nem erre gondoltak annak a szakmai világtalálkozónak a rendezői, akik a tanácskozás címéül "Az igazgatás bürokrácia nélkül" mottót választották. A világtalálkozó Budapesten zajlik máától, négy napon át, 60 ország küldötteinek részvételével. Ebből az alkalomból készített interjút a MAGYAR HÍRLAP Lőrincz Lajossal, a Közgazdaságtudományok Nemzetközi Intézetének magyar alelnökével, az Államigazgatási Főiskola igazgatóhelyettesével.

Szeptember 1-től új elnöke lesz a Magyar Rádiónak. Dr. Haas István nyugdíjba vonulása után a Minisztertanács legutóbbi ülésén HAJDÚ Istvánt nevezte ki a funkcióra. A Magyar Rádió szeptember 1-én munkába lépő új elnökével a MAGYAR HÍRLAP készített interjút. A beszélgetésből megtudhatjuk, hogy eredeti végzettsége villamosmérnök és 43 éves. Ózdon született és a Budapesti Pártbizottság titkári posztjáról került a rádióba. HAJDÚ István szerint a tömegkommunikációs eszközöknek a valóságot kell közvetíteniük. Megnekedhetetlen bármiféle manipuláció. Ha a valóságban szaporodnak a gondok, természetesen a rádióban is szaporodnak az ilyen jellegű műsorok. Nem lehet a békeség kedvéért dekázgatva egyensúlyt teremteni könny és mosoly között. - Az említett interjút a MAGYAR HÍRLAP közli.

Hol szerel Budapesten telefont a közeljövőben a Posta? A NÉPSZABADSÁG írásából minden érdekelt megtudhatja a választ, most én csak annyit idézek a sokakat érintő témából, hogy amíg a reális igények szerint

(Lapszemle)

Budapesten száz lakásra 60 telefonnak kellene jutnia, addig a legtöbb kerületben ennek a töredékével sem rendelkeznek az emberek. A jövőre vonatkozóan egyéértelmű állásfoglalást közöl az írás címe is. Ezek szerint "Saját pénzből, kötvényből, önerőből". A budapesti telefonhelyzetről és a várható változásokról a NÉPSZABADSÁG ír.

"Ezt a szszont is megúsztuk"...állítólag a balatoni szezonzárás előtt két héttel már így sóhajtanak fel a tó körüli tanácsok dolgozói, a kereskedők és az idegenforgalmi szakemberek is. Fellelégeznek, hogy talán sikerült megúszni járvány, esetleges nagyobb botrány nélkül ahelyett, hogy a szolgáltatások színvonalával, igazi üzletpolitikával nyújtani igyekeznének az idényt, hiszen ez jelentené a megélhetésüket. Hogy miért van mindez így? - erről készített balatoni gyorsmérleget a MAGYAR NEMZET.

A NÉPSPORT mai különszáma a többi között részletesen elemzi az új futball-szabályokat és a játék körüli jogszabályokat. Ezentúl Sebes Gusztávról éppúgy olvashatnak, mint Jancsó Miklósról, aki az élsportolókkal együtt, szintén Szöulba készül.

REGGELI PÁRBESZÉD

7.30 h

Szégyenlem, de csak minap az ÖTLET kitűnő cikkéből, - melyek Doksza? János írt - tudtam meg, hogy a világban ez az év a Hajléktalanok Éve. A téma kevés hazai szakértőinek egyikét, dr.Bognár Szabolcs jogászt kérdeztem, de gondolom természetes, hogy saját magyar házuk táján söprögetünk.

- Miért van most a világban Hajléktalanok Éve?

- (dr.Bognár) Fogalmam sincs. Azt, hogy egy-egy évet nevesítenek, jobb híján én el tudom fogadni, mert föl kínálja egy-egy országnak azt, hogy programszerűen gondolkozzon el a saját országában a tőle elvárható mértékben megtett-e mindent. Például most a hajléktalanok kapcsán, amit én nagyon kifogásolok; hogy én nem látom, hogy elgondolkodtunk volna mi magyarok, hogy a Magyarországon mi a hajléktalans

(REggeli párbeszéd)

definíciója, hány hajléktalan van és ehhez képest egy kormányprogram; egy szociálpolitikai program, egy lakásprogram segítene a hajléktalanság felszámolásán.

- Akkor én megragadom az alkalmat, segítsen a hallgatóknak megfogalmazni azt, hogy mit jelent ma Magyarországon hajléktalannak lenni?

- Egy igényesebb hajléktalankutató, Győri Péter szociológus, ott húzta meg a határt, hogy azt mondta, hogy "aki ma Magyarországon szükséglakásban lakik, az az állam deklarációjával ellentétben, nem megfelelő lakásban lakik, tehát az még hajléktalan, mert saját lakással nem rendelkezik". Én egy kicsit lejjebb adtam azért, mert a legalsóbb rétegekkel foglalkozom; nagyjából olyanokkal, akik nagyon megköszönnék, ha tudnék szerezni számukra egy alagsori szükséglakást, vagy légo-pincét, vagy fixen meg tudnám nekik mondani, hogy az aktuális éjszakájukat melyik vaságyban tölthetik, - tehát hajléktalannak én azt nevezném, aki egy ágyhellyel sem rendelkezik. Szabadon tehát: ahhoz, hogy ágyhoz jusson, valamilyen módon ki van szolgáltatva, vagy valamilyen módon föl kell adnia önmagát.

- Legalább közelítő becslés van, hogy hányan lehetnek a mai Magyarországon ilyenek?

- Én kiindultam abból, hogy évről évre nézem azt a statisztikát, hogy azok az állami gondozottak, akik 18 éves korokig nem kapnak elfogadható, megfelelő családba helyezést; akinek a nagykorúsága miatt szűnik meg az állami gondozás, azt mondják "Szevasz öreg, 18 éves vagy, te vagy a nagykorú, önjogú, mehatsz, ahová akarsz!" TEHÁT egyedül lépi át a küszöböt kifelé és miután évi 2000 fölött megy ki az ilyenfajta volt állami gondozott ifjú, az egyenesen - az én szemembe megy be a csőbe. Ha ez évi 2000 átlagban, akkor tíz év alatt olyan "csövessel" állunk szemben, akik - ... KRITIKA-beli cikkemben azt a címet adtam, hogy "Törvényes csövesek" - tehát ezt a szót nem szeretem, de igazán el lehet mondani, hogy önhibájukon kívül kerültek a csőbe, illetve még be se tudtak illeszkedni a felnőtt társadalomba, nem hogy abból estek volna ki.

Namost, ehhez persze még hozzátehetnénk az olyan embereket, akik nem állami gondozottak ugyan, de az életük úgy hozta, hogy szintén önhibájukon kívül nem juthattak lakáshoz; idősek, elváltak.

(Reggeli párbeszéd)

- Ezek a csoportok megközelítik.... az évi 30.000-et a válások száma, ahol különösen a jelenlegi lakásínségben, minden válás egy potenciális lakásigénylőt jelent. A 30.000 évi válásnak én nagyon nyugodt lélekkel mondom, hogy több mint 50 %-a az, aki elvált és így újból visszaesik egy albérleti létbe; újból visszaesik egy munkásszállóba.
- Tehát az ön fogalmai szerint hajléktalan.
- Hajléktalan. Meg kell kérdezni a munkásszállókat fenntartó vállalatokat, gondnokságokat, hogy hány olyan köztemetést intéznek saját költségükön, ahol onnan hal ki a lakó. Már 5-10-15-20 évvel túl van a nyugdíjkorhatáron és nem dolgozik. Hát ez nem hajléktalan? Egyezzünk meg abban, hogy legkevesebb 100.000 a hajléktalan.
- Nem tudom kimondható-e az a súlyos mondat, hogy ezeket az embereket elhagyta a társadalom.
- A társadalom behúnnya mind a két szemét. Ebben az esetben az állam. Tekintve, hogy egyedül az állam kezében van a szervezési lehetőség és az a tudomány, hogy precíz diagnózist vegyen fel a hajléktalanokról, ami alapján egy terápiát tudna a probléma megoldására kidolgozni.
- Az önnel készített interjúk egyikében, - vagy lehet, hogy többen is - de mindenesetre voltak megoldási javaslatok.
- Rögtön hármát tudnék mondani. Az egyik az, hogy kellene csinálni több helyen - mint ahogy lehet is - elhagyatott házakban, villácskákban - szaknyelven, az orvosok tudják miről beszélek - krízisintervenciós osztályokat, mert az derül ki, hogy azok, akik a legnagyobb bajban vannak, azok olyan romló egészségi állapotban is vannak, hogy a saját ügyeiket intézni sem képesek. Én ezt akkor úgy mondanám, - a laikusok is megértsék - hogy egy-egy menedékház, amelyik átmenetileg a sokféle oknál fogva a bajba jutott embert befogadhatom és éppen annyi ideig tatrhatom ott, amennyiben megnyugszik, felfedhető és diagnosztizálható a sokféle nyavajája. A második ötletem, hogy rengeteg olyan - nem akarok más területbe belenyúlni, de a saját szociálpolitikai területmen mennyi az az Öregek Napköziotthonának a száma; a fővárosban több mint 50 és az reggel 8-tól 5-ig van nyitva. Ezeket délután 5-től reggel 8-ig igenis ki lehetne használni.
- És a harmadik?
- A harmadik ötlet pedig. Van némi bepillantásom, hogy hány tízezer

(REggeli párbeszéd)

négyzetméter üres, száraz, használaton kívül lévő légó-pince van itt, a kétmilliós fővárosban. Azok közül a minden szempontból legalkalmasabbakból válasszunk ki néhányat és rendezzük be egy-egy ágygal, egy-egy fogassal, ahol leteheti a ruháját és alhat, másnap megy a dolgára. Nem tudom kihagyni azt, hogy erről csináltunk már egy riportfilmet, 83-ban a televízióban, ahol van egy érdekes jelenet. Egy öreg bácsi talált a Lenin körúton egy száraz légó-pincét és 5-6-8 csövesnek és volt állami gondozottnak megmutatta és meg is szervezte, hogy itt meghúzhatják magukat. Mind kifogástalan gyerek volt, onnan jártak be dolgozni, utána visszamentek és ott aludtak. Ez a ... dokumentumfilm..... forgattuk, mindenki beleegyezésével a filmet, hogy ilyen is van és ilyen kéne csinálni. Akkor a legnagyobb döbbenetünkre akkor szerettek a lakók tudomást róla, hogy hát mire használják a légó-pincét és kiöntötték őket és fél méteres vízzel elárasztották ezt a pincét. A lakosság toleranciája azért tényleg elviselhetetlenül rossz és kicsi a lepusztult, bajba jutott csövesekkel és hajléktalanokkal szemben is, mert nem kap kellő tájékoztatást róluk. Ahány lakossal én meg tudtam értetni a bajba jutott ügyfelem sorsát, szívvel-lélekkel; anyagiakkal is és barátsággal is befogadták ezeket az embereket.

-

Egyébként a TV-filmet, melyről az imént szó volt, a nézők még nem láthatták. -

KRÓNIKA

7.00 h

Jó reggelt kívánok, Kondor Katalint hallják. Augusztus 30-a van.
--- Időjárásjelentés: ----

Budapest:

Az európai hagyományos fegyverzetek leszereléséről kezdenek ma két napos tanácskozást a VSz és a NATO öt-öt tagállamának katonai szakértői. A résztvevők tiszteletére adott vacsorán VÁRKONYI Péter külügyminiszter hangsúlyozta, hogy Magyarország alapvető belpolitikai és gazdasági érdekei is azt diktálják; területén elsőként csökkentés a hazai és a külföldi fegyveres erők létszámát.

(K r ó n i k a)

Varsó:

A lengyel kormány gazdasági konszolidációs tervet dolgoz ki november közepére. A Minisztertanács azután döntött így, hogy a LEMP hétvégi KB-i ülésén éles kritikát kapott eredménytelen gazdaságpolitikájáért. A lengyel kormány egyébként intézkedéseket hozott az ellátás javítására és ellenőrzést rendelt el a kormányhivatalokban valamint a minisztériumokban.

Az amerikai kormány mégsem zárhatja be a Palesztinai Felszabadítási Szervezet New yorki irodáját. Bolgár György tudósítása következik:

- A Palesztin Felszabadítási Szervezet mégis megtarthatja az ENSZ mellett működő irodáját New Yorkban, miután az amerikai kormányzat úgy döntött, hogy nem perel, nem fordul felsőfokú bírósághoz, hanem annyiban hagyja a dolgot, amennyiben és ahogyan egy szövetségi bíróság júniusban állást foglalt. A csendes, de váratlan fordulattal végződő pereskedés azzal kezdődött, hogy Reagan elnök egy antiterrosita törvény alapján - még tavaly - elrendelte a palesztin képviselő bezárását arra hivatkozva, hogy a palesztinoknak kapcsolataik vannak terrorista mozgalmakkal. Ezt az amerikai lépést azonban idén, a nyár elején egy itteni bíróság jogellenesnek minősítette mondván, hogy az ENSZ dolga eldönteni, ki tarthat fenn képviselőt a szervezetnél és ki nem. Ez eddig logikusnak is hangzik, csak hogy itteni kommentátorok szerint hasonló esetekben az amerikai kormányzat fellegbezni szokott a bírósági döntés ellen. Mott viszont hosszas kivárás után nem ez történt, hanem az, hogy az igazságügyminisztérium befejezettnak nyilvánította az ügyet. A külügyminisztérium szóvivője egészen egyszerűen ezt azzal magyarázta, hogy az Egy.Államok érdekeinek ez a lépés, - pontosabban visszalépés - felel meg a leginkább. Amihez csupán annyi kívánczik még, hogy az arab világban egyértelműen rossz visszhangot kiváltó amerikai intézkedés nyilván csökkentette volna az amerikai diplomácia mozgásterét a Közel-Keleten. Mellesleg a palesztin diplomácia sem nyerte vissza teljes mozgásterét Amerikában, mert a Felszabadítási Szervezet továbbra sem nyithatja ki washingtoni információs irodáját.

(K r ó n i k a)

Genf:

A svájci városban folytatódnak az iraki-iráni béketárgyalások. Az újabb forduló előtt Irak ismét a tűzszünet megsértésével vádolta meg Iránt. Az iraki külügyminiszter T. Aziz közben újabb nyilatkozatában már nem követelt teljes flségjogot országának a határoflyó, a Sat el Arab felett.

Managua:

A nicaraguai kormány egyoldalúan újabb egy hónapra meghosszabbította a contrákkal márciusban megkötött tűzszünetet. Ortega elnök ezt azzal indokolta, hogy újabb lehetőséget akarnak adni a kormányellenes erőeknek a békekötésre. Egyúttal úgy vételekedett, hogy fel kellene újítani a köép-amerikai béketerv megvalósítását ellenőrző, 15 tagú nemzetközi bizottság tevékenységét.

Bonn:

A nyugatnémet külügyminisztérium szerint emberi mulasztás okozta a hétvégi katasztrófát egy katonai légi-bemutatón. Az amerikai katonai támaszponton történt tömegszerencsétlenségben 45-en haltak meg. 30 halottat még mindig nem tudtak azonosítani, mert az olasz repülőgépek összeütközése és felrobbanása nyomán sokan a fölismerhetetlenségig elégték. A sebesültek száma több száz.

Budapest:

Nyilvános vitát rendez a Bős-nagymarosi vízlépcsőrendszerről a Vásárhelyi Pál Társaság megalakítását szervező bizottság ma este 6 órakor. Az Akadémia Kongresszusi TTermében tartandó beszélgetésről a televízió az I-es programban este fél 11 előtt 5 perccel részleteket sugároz. A közeljövőben egyébként több hasonló vita lesz Bős-Nagymarosról, a hétvégén például a Duna Kör szervezésében.

Ki játszik és ki nem? Ki utazik és ki nem? - Labdarúgó és birkózó hírek Bánó Andrástól. -----

(K r ó n i k a)

A következő 20 percben kétszer is vendégei leszünk egy olyan tábornak, melyet azért szerveztek, hogy az erdélyi gyerekeket előkészítsék a magyarországi iskolákra, tanulásra. Persze a magnószalag segít bemutatni a Római-parti tábort, hisz onnan már tegnap szétszéledtek a gyerekek. Én szombaton látogattam meg őket.

- Honnan tudtátok meg, hogy ide lehet jelentkezni?
- (Egy kisfiú) Aki befogadott, egy ilyen barátunk mondta nekünk ő a tnaárnővel találkozott, ő mondta, hogy ide lehet jelentkezni és idejöttünk.
- Itt, ebben a táborban, a Római parton mit tanultatok?
- Nagyon sokat. Irodalmat, nyelvtant.
- És úgy éreztétek, hogy ezekben a dolgokban ti le vagytok maradva?
- Hát igen, kicsit igen.
- Odahaza milyen volt mondjuk egy magyar óra?
- Hát volt olyan, hogy a tanár nem tudta kifejezni magát magyarul.
- Mert hogy nem volt magyar.
- Igen. Nagyon rövid volt az óra. Volt amikor áttért másra, nem volt olyan jó, mint itt.
- Tanultatok valami olyant, mondjuk íróról, aki neked kedvenceddé vált Magyar.
- Hát tanultunk. Petőfit. Csak az anyanyelvet tanultuk magyarul, a többi bit románul. Egy héten csak egyszer volt magyar, román háromszor volt. A magyart már nem is tanultuk annyira.
- Itt, ebben a táborban, mi volt nektek a legjobb. Kezdjük mondjuk a tananyaggal, mert az azért a kevésbé jók közé tartozik.
- Melyik ment a legjobban?
- Hát úgy is kérdezhetném, de hogy mit élveztetek a legjobban?
- A matematikát.
- (Egy másik kisfiú) Én is a matematikát, a számtant.
- Hány órát tanultatok naponta?
- Kettőt-hármat, keveset.
- És utána mi volt az, amit a legjobban élveztetek?
- Fürdés.
- Ugye megsúghatom, hogy egy olyan helyen vagyunk, - egy vállalati üdülőben - amelynek van medencéje, mert gondolom ott élveztetek és

(K r ó n i k a)

nem a piszkos Dunában.

- Nem, oda nem engedtek.

- Egy egészen kicsi legény érkezett... (--- A még nem iskolás korú :
gyerek is a táborban volt, ő egész nap játszott. A kisfiú elmondta,
hogy sok kis és nagyfiú barátot hagyott otthon és ha megtanul írni,
majd ír nekik; most még édesanyja ír helyette.--- A táborban - mivel
véget ért - kisorsolták az ott lévő játékokat, amelyekkel nagyon
szívesen játszottak az erdélyi gyerekek, akiknek odahaza ilyen nem
volt. A kisfiú azt is elmondja, hogy édesanyja 8 kilót fogyott az
áttelepülés után, a gyerek szerint ő mérgeztette. A nagymama Kolozsvá-
ron maradt és ha hazamennek, telefonálni fog a család a nagymamánál.
Sőt, édesapja is ERdélyben maradt.---)

-

Az erdélyi gyerekek iskolaelőkészítő táborában maradunk még, csak
most már nem a gyerekek, hanem a tanárok beszélnek.

- Tulajdonképpen hogy jutott észébe dr.Töttösi? Istvánnénak a Teleki
Blanka Gimnázium tanárának, hogy megszervezze ezt az úgynevezett
"felzárkóztató tábor"-t, ahol jelen pillanatban kis-általános isko-
lások vannak?

- Hát úgy jutott ezsembe, hogy a Romániai Magyar Népi Szövetség történe-
tét dolgoztam fel a Levéltárból.

- Csak nem történelemtanár?

- De igen. Ennek kapcsán megtaláltam, hogy ez a Npi Szövetség 1946-ban
600 budapesti gyereket nyaraltatott, pld. úgy, hogy kiadta a székely-
földi falvakba őket és a gyerekek egész nyáron ott voltak. Mondjuk ez
volt talán az tölet, hogy nekünk is valami hasonlót kellene adni, de
zárójelben megjegyzem, hogy van egy érdekes dolog a biztósítónál.

- üdülőjében vagyunk.

- Igen És itt van nálunk a szakács, aki elmondta, hogy ő milyen sze-
retettel főz ezeknek a gyerekeknek, mert őt annak idején a Népi
Szövetség nyaraltatta Székelyföldön.

- Milyen véletlen!

(K r ó n i k a)

- Hát tényleg véletlen és ez nekem most mondjuk hát ez különös dolog volt, hogy végre a 600-ból eggyel találkoztunk. Eleinte középiskolásokra gondoltam kizárólag és hát lehetőség volt, hogy a Bajcsy-Zsiliszky Endre Baráti Társaság a hozzáérkezett pénzádományokból elkezdjen egy kéthetes tábort szervezni, amiből ötször két hét lett. Mégpedig azért, mert az élelmezést és a szállást négyszer két hétig adta az Állami Biztosító és egyszer két hetet pedig - minden költséggel - vállalta az evangélikus egyház.
- Jó, hogy ezek a gyerekek, mondjuk például magyar történelem és magyar irodalom, nyelvtan oktatásában el vannak maradva. De vajon másban lemennének?
- Ezt a kolleganóm jobban tudja megmondani, mert ő a matematika-fizika-kémia tudora, úgyhogy....
- Azt kérem, hogy jöjjön egy kicsit közelebb.
- Szalay Sári vagy. Mérnökstanár, vegyészmérnök voltam.
- Más tantárgyakból is le vannak maradva a gyerekek?
- Nem. Más tantárgyakból nincsenek, csak más típusúak az osztályok, tehát nem ugyanazt tudják egészen, mint amit nálunk. Itt van egy kis eltérés. A másik pedig az, hogy nem ismerik a szakkifejezéseket magyarul. Ezt kell velük először átvenni, csak azután lehet indulni az egészszel.
- A magyar- és történelemtudásuk?
- Hát most meg kell mondanom, hogy azért voltak itt középiskolások is. Az ottani kollegákat dícséret illeti, mert amit lehetett ott, azt megtanították nekik. Na most, ennél fogva van egyféle Petőfi-képük, egyféle József Attila-képük, - mint nálunk volt 1950-ben - és Arany Jánosról azért egy egészen keveset azért tudnak. A történelemismerteik, hát azok botrányosak, az ami engem megdöbbsentett, hogy egyetemes történelemből is. TEhát nem csak a magyar történelmet nem tudják. A középiskolai diákokkal azt csináltuk, hogy végigvettük a magyar történelmet, aki I- II-ik gimnáziumba ment annyit, hogy ott már hozzá tudjanak kapcsolódni és hát nekem eddig öt olyan diákom volt, aki negyedikbe ment. Na most, ezekkel a negyedikesekkel úgy, hogy amiről tudjuk, hogy érettségítétel, matematikát, fizikát, kémiát románul tanulnak. Most már az osztályfőnöki órák is évek óta így vannak,

(K r ó n i k a)

holott egészen 1948-ig, az iskolák államosításáig, aminek épp ugye most a 40-ik évfordulója, addig - és ez egy nagy vívmánya volt a Népi Szövetségnek - addig anyanyelven tanultak minden tantárgyat, mondván azt, hogy a hatalom megbízott a tanároknak és a történelmet is engedte, meg a földrajzot is. Románia földrajzát, Románia történelmét is magyarul lehetett tanulni. Hát ezt ugye megszüntették és most már ugye ott tartanak, hogy két év óta az osztályfőnöki óra is románul is, és a magyar tagozatokon is a magyar órák kivételével, mindent románul.

- Hát nyilván azért igaz az a hír, amit többen mondtak, hogy a legcsapnivalóbb a helyesírásuk. Ezért is írásták őket?

- Igen. Gyakoroltunk velük. És valami olyannal találkozunk, - hát itt van néhány füzet - hogy nem tudom, hol kell velük elkezdni. Egyszerűen ez félelmetes volt és félelmetes, hogy a nagyobbaknak még rosszabb a helyesírásuk.

-

Elhoztam az egyik ötödikes gyerek fogalmazványát és ezt most Korbuly Péter felolvassa. Persze a tartalom ezúttal, - amit nekünk mond - nem is kevés!

Hazaértünk. Itthon vagyunk! A családnak áprilisban jöttünk át. Én édesapámmal kocsival és a testvérem pedig vonattal. Mikor átjöttünk sajnáltam a barátaimat, meg a nagyszüleimet, meg az unokaöcséimet. Mikor átjöttünk Magyarországra, utána átmentünk Csehszlovákiába, Németországba, onnan vásároltunk be télire, mert itt minden drága. Itt is van egy-két baj. Például az, hogy drágák az áruk. Itten nagyon jól érzem magam. Most ez az én hazám is. Sajnos az a baj, hogy csak öt év múlva mehetünk Romániába.

-

Bánkútó Gábor egy népszerű filmzene-lemezt mutat be. -----

Hegedűs László koncertszervező. A pop-rock világában népszerű zenész magyarországi fellépésért dolgozik fáradhatatlanul --- (Riport a szervezővel, aki elmondja, hogy milyen nehéz dolga van. ---)

-

(K r ó n i k a)

Szeptember 21-e a Magyar Dráma Napja lesz. A Nemzeti Színház olimpiai szünetet tart - szól a pesti pletyka. Vámos László igazgató elmondja, hogy ez így nem igaz. A Magyar Dráma Napján nyit a színház a "Fehér Anna" bemutatójával. Nyolc napra azért állnak le - amely valóban az olimpia ideje -, mert minél kevesebbet játszanak, annál jobban járnak anyagilag. Az előadások többbe kerülnek, mint a bevétel. ---)

- o o o -

KOSSUTH - adó.

HÍREK.

8.00 h

Budapesten az európai hagyományos fegyverzetek leszereléséről kezdenek ma két napos tanácskozást a VSz és a NATO öt-öt tagállamának katonai szakértői. --- (Ismétlés.)

A lengyel kormány gazdasági konszolidációs tervet dolgoz ki november közpeére. --- (Ismétlés.)

Az amerikai kormány mégsem zárhatja be a Palesztinai Felszabadítási Szervezet New Yorki irodáját. Bolgár György tudósítása következik --- (Ismétlés.)

A nicaraguai kormány egyoldalúan újabb egy hónapra meghosszabbította a contrákkal márciusban kötött tűzszünetet. --- (Ismétlés.)

A pakisztáni székhelyű afgán ellenkormány elutasította Nadzsibullah afgán elnök tűzszüneti javaslatát a tegnap kezdődött közös szovjet-afganisztáni ürrepülés időtartamára. Az ellenzék ugyancsak elutasította, hogy nyilvánítsák semleges területnek azokat a körzeteket, ahonnan kivonultak a szovjet és az afgán csapatok. A Szajuz PN-6 űrhajó közben a MÍR űrállomás felé tart, fedéleztén a szovjet-afgán légénységgel.

Az amerikai kormány úgy döntött, hogy a hétvégi nyugatnémet katonai légikatasztrófa ellenére sem korlátozza, vagy szünteti be a hasonló légi-bemutatókat. Dania például ugyanakkor felfüggesztette az ilyen jellegű rendezvényeket. Az NSzK-ban is betiltották a légi-bemutatókat. A katasztrófának egyébként 45 halálos áldozata és több száz sebesülte van.

Időjárásjeletés: -----

KOSSUTH - adó

FALURÁDIÓ

- A mai műsor szerkesztője: Fpeiffer Júlia.

Hogy konkrétan mit hallanak a műsorban, azt mindjárt felsoroljuk. Annyi mondok előre, hogy a mezőgazdaság iránt érdeklődők épp úgy találnak benne csemegéznivalót, mint azok, akiket az elmélet érdekel.

Tartalomjegyzék:

- Állatorvosok nemzetközi konferenciája kezdődött Budapesten.
- A jobb minőséget jobb árral honorálják a Balatonfelvidék-i szőlősben.
- Egységes volt-e a kollektivizálás a SZovjetunióban? - A indított erről sorozatot és vitát a napokban és most mindenről részletesen.
- Gyógyszerek, vitaminok, hormonok, mellék-, illetve kölcsönhatásai. szakember ezekről a témákról vitatkozik ezen a héten Budapesten az Állatorvos Tudományi Intézet.... (--- Az adás érthetetlen, egy holland adó ad ezen a hullámsávon. ---- A kongresszus témájáról és a magyar mezőgazdaságban használatos gyógyszerekről, azok hatásairól beszél, amennyire ki lehet venni a szövegből. ---)

(CSak egy-egy mondat érthető az egész FALURÁDIÓ adásából.)

- o o o -

KOSSUTH - adó

(1988.aug.29-i adás!)

NYÍLT SZÍN

19.05 h

Jó estét kívánok. A mai esti NYÍLT SZÍN-ben két közgazdász vitájának lehetnek fültanúi.- A vita előzményeiről a két közgazdászt faggató Vicsek Ferenc számol be.

Két hétel ezelőtt a HETI VILÁGGAZDASÁG-ban már megjelent a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezetének országos választmánya által megfogalmazott állásfoglalás a kormány inflációgerjesztő intézkedéseiről. Ez az állásfoglalás azután jelent meg, hogy a sör áremelése, a benzin áremelése után, a forint leértékelése után a SZOT levelet juttatott el a kormányhoz, amelyben kifogásolta ezeket az intézkedéseket. Pontosabban szóvá tette, hogy nem vonták be a döntésbe őket, a döntésmeghozatal előtt. MEDGYESSY Péter miniszterelnök-helyettes nyilatkozott a NÉPSZABADSÁG-ban 1988 július 29-én, e levéllel kapcsolatban, - tehát a SZOT által megfogalmazott levéllel kapcsolatban - egyrészt arról, hogy nem tettek szigorú ígéretet arra vonatkozóan, hogy nem nő az infláció 15 %-nál magasabbra, hanem olyan fogalmazták ezt meg, hogyha egyébként más folyamatok nem kényszerítik a kormányt erre, akkor nem fogják jobban emelni, - dehát sajnos a folyamatok nem így alakultak. Másrészt pedig azt mondta, hogy nem is kötelessége a kormánynak minden részintézkedésbe bevonni a szakszervezeteket. És most én ezt a többszámot már úgy használom, hogy például a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezetét, és általában a szakszervezeteket.

Leghelyesebb talán konkrétan megismerkedni az állásfoglalással, vagy bizonyos részleteivel.

Úgy fogalmaznak; "az országos választmány ugyanakkor úgy ítéli meg, hogy a fejleményen nincs mit csodálkozni, - mármint az áremelés-soron - a korábbi ígéret megalapozatlan volt. Hibás számításokra, önkényes feltevésekre épült, megszegése szerves folyamánya egyfelől annak, hogy a kormányzat még mindig nem nézett szembe a válság súlyosságával, másfelől annak a törekvésnek, hogy a válság terhei kizárólag a lakossági fogyasztását terhelje. És nem hajlandó a soha

(Nyílt szín ...)

meg nem térülő nagyberuházások leállítására, a katonai kiadások csökkentésére, az igazgatási és függetlenített párt és tömegszervezeti apparátus leépítésére, továbbá kvöetkezetlen a veszteséges termelés támogatásának megszüntetésében." - Ezek után gondoltam én úgy, hogy egyrészt a Minisztertanács álláspontjának megismerésére, másrészt a TDDSz álláspontjának megismerésére a legjobb mód az az, hogyha leül egy-egy tagja a két szervezetnek és itt vitatkoznak. Az egyik tag a TDDSz választmányának tagja, BAUER Tamás, a másik a Minisztertanács Titkárságának munkatársa, ANTAL László.

- Miért taották fontosnak azt, hogy az előzmények után egy független állásfoglalást publikáljanak?

- (BAUER) Furcsa lesz amivel kezdem...Azért tartottuk fontosnak, mert tkp. egyetértünk, - én is egyetérték - azzal, amit a MEDGYESSY Péter miniszterelnök-helyettessel abban, hogy egy-egy ilyen áremelés, leértékelést nem tart szükségesnek a szakszervezetekkel egyeztetni, ugyanakkor úgy ítéli meg, hogy a kormánynak a politikáról van beszélnivalója a szakszervezettel. Mi is, mint egy icipici szakszervezet, de azért szakszervezet, úgy gondoltuk, hogy a gazdaságpolitika egészéről van észrevételünk, mondanivalónk, amelyből következtek ezek az életszínvonalcsökkentő, ill. korlátozó lépései a kormnynak. Erről más mondanivalónk volt, mint amit mi a SZOT állásfoglalás-levelében találtunk, ezért tartottuk fontosnak ezt megfogalmazni.

- (Tudósító) Ebben az állásfoglalásban kategórikusan úgy fogalmaznak, hogy "előre látható volt az, hogy ilyen inflációs lépések lesznek érzékelhetőek a magyar társadalomban."

- Irreális ígéret volt, amit nem tudott a kormány tartani. Mi azért nem azt kifogásoltuk ebben az állásfoglalásban, hogy árat emeltek. Azt kifogásoltuk, hogy van egy megalapozatlan elképzelés és azután, ha az nem jön be, akkor is csak az életszínvonalhoz igyekszik nyúlni a komrány. Azt kifogásoltuk, hogy a kormány felfogása, - nem most, hanem tavaly szeptemberben is, meg azóta is - az, hogy ma alapjában véve a lakossági fogyasztáson lehet már csak takarékoskodni, más területeken a kormány - úgymint a terén, a közösségi fogyasztás terén - nem lát rá lehetőséget, így gondoltuk

(Nyílt szín ...)

- és számos megnyilatkozás mutatja. Akár a kormánynak a nagyberuházásokkal Jamburggal, Nagymarossal kapcsolatos állásfoglalása is - általában az a feltevés, hogy már annyira csökkentettük a beruházásokat, hogy a beruházásokon már nem lehet tovább takarékoskodni. Másfelől a közösségi kiadásokkal kapcsolatos állásfoglalások, amik hát a kormányprogramban elhangzott, hogy "nem olcsóbb államapparátusra, hanem kisebb és jobb államapparátusra van szükség. Ez azt jelenti, az államapparátussal sem akarnak takarékoskodni, vagy legutóbb hallottuk mi azt az álláspontot, hogy Magyarországon kisebb a pártapparátus, mint más kelet-európai országban, tehát nálunk ezt nem kell csökkenteni, azonban ezt a Szovjetunióban indokoltnak tartják. Tehát egy sor olyan megnyilvánulás, nyilvános állásfoglalás volt, ami azt mutatja, hogy a vezetés ezeken a területeken nem lát lehetőséget és nem tartja indokoltnak a takarékoskosságot, a kiadások csökkentését. Nem marad más, mint a lakossági fogyasztás. Úgy gondoljuk, hogy a kormányzat csak akkor rendelkezik erkölcsi alappal ahhoz, hogy a lakosságtól követeljen áldozatokat, ha megtett már minden lehetőséget arra, hogy a beruházások és a közösségi fogyasztásnak nevezett közkiadások terén takarékoskodott. ... ez a törekvés nincsen meg.

- Azt hiszem, hogy ez a mai helyzetben, amiben mi most itt ülünk, annyiban különbözik a korábbi helyzetektől, hogy korábban alternatívákkal nem nagyon találkozhattak a hallgatók és a gazdaságpolitikát irányították kívülről-belülről, mert ez a kívülről tán sosem nagyon létezett. Tehát nekem az az érdekes, hogy itt van egy viszonylag független, önálló álláspont és ezzel szemben ugye van a Minisztertanács álláspontja, a Minisztertanács Titkárságának az álláspontja és annak képviseletében ANTAL László.

- (ANTAL) Én a sjaát álláspontomat mondom, mert nem egyeztettem a Minisztertanács Titkárságával, természetes.

- (Tudósító) Dehát azért mégiscsak...

- Igen, nyilván hát a munkahelyem, az köt; a gondolkodásmódom, az köt. A furcsa az, hogy azzal én tökéletesen egyetértek, hogy a közösségi kiadásokban, az állami nagyberuházások terén takarékoskodni kell, itt gazdaságpolitikai változásokra van szükség, érdemi re-

(Nyílt szín ...)

formlépésekre van szükség, struktúraváltásra van szükség. Tehát ebben az alapkérdésben nincs vita. Abban sincs vita, hogy természetesen tartom, hogy a szakszervezetek - még akkor is, ha igyekszik az áremelési hatást indokálni..... - akkor is, ha a jelen helyzetben joggal ellenvéleményüket fejtik ki, infláció után Amiben a hangsúlyok és a vélemények mégis különböznek - és nem véletlen, hogy ezzel elő - hogy a felvonás..... (nagyon elromlik az adás) Hangsúlyozottan ki van emelve, ki van emelve ez például a liberalizációs programmal kapcsolatban is, mint az olyan változások érdeke, ami nem érdek. Na most, én azt elfogadom, hogy lehetne több..... Én magát a liberalizációt, a gazdasági szabadság megteremtésében az egyik legérdekesebb változásnak tartom, de ez önmagában nem elég. Lehet vitatkozni, a társasági törvényt is annak tartom. Lehet vitatkozni azon, hogy ez kevesebb a szükségesnél, de az számomra cáfolhatatlan tény számomra, hogy ami a közelmúltban és a jelenben történik, az messze több, mint az ez-előtti 5-10 évvel.

- Az alapkérdés az az, hogy itt a szükséges lépések inkább terhelik a lkaosságot és kevésbé a kormányzatot és a hatalmi szférát, vagy - ahogy ez a TDDSz állásfoglalásából, hát az én olvasatomban kitűnik - itt az arányok egy kicsit eltolhatók a másik irányba. Ez igazán a vitakérdés.

-(ANTAL) Én úgy érzem, hogy nem igazán ez a vitakérdés, mert ti. az világos, hogy a katonai kiadásokban vissza kell lépni, a bürokrációban, tehát az államigazgatás túlteljesítményében vissza kell lépni, ezek azonban, - a katonai kiadások nemzetközi egyezményeket érintenek. Kezdeményezik is, csak megmondom őszintén, ennek még jövőre sem lesz érdemi kihatása. A nagyberuházásokból való visszalépést is kezdeményezik. Óriási viták folynak arról, - és ez Parlament elé kerül (?) - hogy lehet-e valamit lépni Bős-Nagymaros ügyben. Ezen a kérdésen kár vitatkozni, ez gazdaságilag egy nagyon nagy veszteség. Tehát ez egy döntés volt. Ezen kár vitatkozni, ez tény. Hogy mit lehet most javítani rajta, ez a másik kérdés és még az is a kérdés, ha lehet javítani, az is a közeljövő, a következő év budgejét nem javítja.

- (BAUER) A vita köztünk, - ha van - nem közgazdasági vita, ha

(Nyílt szín ...)

jól értem. A vita köztünk azon van, hogy én azt gondolom, hogy a kormányzat számára korlát az, hogy mit léphet a katonai kiadások terén, hiszen itt nemzetközi elkötelezettsége van. A kormányzat számára kötöttség az, hogy mit léphet a nagyberuházások terén, ahol nemzetközi szerződések, - vagy államközi, vagy magánszerződések vannak - és a kormányzat számára korlát az, hogy meddig mehet el az életszínvonal visszafogásával, a nadrágszíj-politikával. Most az új kormányprogram meghirdetése óta eltelt időszakot tekintve, nekem az a benyomásom, hogy a kormányzat sokkal keményebb korlátnak tekinti a nagyberuházásokat, állami kiadásokkal kapcsolatos korlátokat. Ezekben úgy érzi, hogy nagyon meg van kötve a keze, azt tétellezi, hogy ezzel szemben az életszínvonal visszafogásában szabadabb a keze, inkább megteheti azt, hogy elvegyen. Azt gondolom, hogy ezen a befogáson van a vita. Ha megnézem azokat, amiket én ismerhetek, mint nem kormányzati ember, hogy mit lépett a kormány. Hát azt lépte a kormány, hogy bevezetett életszínvonalkorlátozó intézkedéseket egyfelől, másfelől deklarálta, hogy a Nagymarost gyorsítani kell, miközben szóba hozta azt, hogy az Országgyűlés erre visszatérjen. Közben meggyorsította a munkálatokat, hogy az Országgyűlés időpontjára már minél később helyzetet teremtsen, és deklarálta több helyen nyilvánosan azt, hogy államigazgatási kiadásokban, társadalmi szervezetek támogatásában nem lát lehetőséget visszalépésre. Tehát hadd emlékeztessenek arra, hogy a mi kis szakszervezetünk, a TDDSz, tulajdonképpen abból sarjadt ki, hogy megismerkedtünk az 1988-as költségvetéssel és azt láttuk, hogy ebben államigazgatási kiadások dinamikusan nőnek, Belügyminisztérium, Honvédelmi Minisztérium kiadási reálértékben nőnek, ahol csökkentés van, leginkább a tudomány, ahol nagyjából szintentartás van, az egészségügy és ahol ugye csökkentés van, az a reálbér, ami nem költségvetési tételtel, de szintén mondjuk a 88-as terv. Ebből lettünk. Ebből ismertünk meg kormányzati szándékokat és ennek a kormányzati szándéknak a folytatódását érzékeltük ezekben a legutóbbi intézkedésekben és ebből lett ezt az állásfoglalás.

- (Tudósító) Hadd kérdezzek valamit. Hogyha mondjuk a TDDSz álláspontja szerint alakulna a költségvetés, - hát miért ne engedhetnénk volna meg ezt a feltételezést magunknak - akkor hány százalékkal

(Nyílt szín ...)

lenne kisebb az infláció? - mert hiszen ez a bezsélgetés tárgya.
- (BAUER) Nem vagyok én fölkészülve, mint olyan valaki, akinek a legfontosabb információk nincsenek és nem lehetnek birtokában, a beruházások, katonai kiadások adatai. Ezek mind olyanok, amikhez mint kívülálló, nem férhet hozz. Tehát én nem tudok erre válaszolni, hogy ebben az esetben az infláció 2-3-4 %-kal lenne-e kevesebb, vagy esetleg nem is lenne kevesebb. Nem tudom, nem is inflációban gondolkodom én elsősorban, hanem reálbér-reáljövedelem csökkentésben és a lakosságú célú társadalmi juttatások állapotában. Abban sem kételkedem, hogy a különbség nem lenne nagy, legfőljebb a 17 helyett lenne esetleg 13-14, jó esetben, de az is lehet, hogy csak 1-2 %. Nem ez a perdöntő kérdés, hiszen abban nincs vita köztem és ANTAL László között, hogy alapjába véve - persze csak a lakosság életszínvonalából lehet megfizetni az elmúlt évtizedek és ezen belül az elmúlt néhány év gazdaságpolitikai hibáit, hiszen más nem fizetheti meg.

- (ANTAL) No, de eddig más fizette meg, eddig az a népszerű politika volt, hogy a következő generációra hárítottuk rá és ezt a szakszervezet is támogatta. Most azért közvetlenül a lakosság, mert ennek a lehetőségei, - ami nagyon népszerű politika, ebben kialakulni - a következő generáció még nem tud tiltakozni ellene, ez világos, tehát nem emeli fel a szavát, most már a KISZ-től lehet várni, vagy a FIDESZ-től.

- Hát lassan mi vagyunk a következő generáció.

- Hát a gyerekeink, akik - hát hogy mondjam? - hát ezt fizetni fogják. Ez a lehetőség merült ki tulajdonképpen.

- (Tudósító) Csak az érthetőség kedvéért tegyük hozzá, hogy arra gondol ANTAL László, hogy az eladósodáson keresztül fizeti a következő generáció.

- (ANTAL) Igen, mert hát az egyre nagyobb hitelek egyre nagyobb kamatain keresztül adósodik el a következő generáció, ami jó..... igaz.

- (Tudósító) A "mi mennyi?" kérdésre még nincs válasz Antal Lászlótól.

- (ANTAL) Az előbb mondtam. A katonai kiadások természetesen számomra sem hozzáférhetők. Az világos, hogy jelentős katonai kiadás-

(Nyílt szín ...)

csökkentést csak nemzetközi egyezmény módosításával lehet elérni.

-(tudós.) Vegyük bele az összes többit is. Akkor legyen az egész hatalmi apparátus. (--- Egymás szavába vágna, érthetetlen.)

- (BAUER) Nem véletlenül kezdtem én a liberalizáció.... Ha valaki komolyan, felelősséggel azt mondja, hogy csökkenteni kell a hatalmi apparátust, akkor csak akkor mondhatja, ha csökkenti a hatalmi apparátus pozícióit. Tehát aki azt mondja, hogy liberalizál, deregulál, -ez a kormányprogramban - az azért mondja, hogy utána nem lesz annyi szerepe, nem lesz annyi ellenőriznivalója, nem kell annyi jelentést csinálni, nem fog annyi mindennel foglalkozni - az adóügyi apparátus -, nem annyi mindent engedélyez a tanácsi apparátus. Liberalizáció nélkül nincs kormányzat, bürokrácialeépítés, ez egyértelmű és ezért támadják a liberalizációt, amíg végre komolyan mondja a bürokrácialeépítést, mert minden egyéb leépítés csak formális lehet. A bürokrácia jelentős része - nem mindenki - úgy termel, - mert termeli önmagának a munkát. A túladminisztratív, túlellenőrzött, túlszabályozott rendszer. Tehát, ha valaki ezt komolyan nézi, akkor azt mondja, hogy legalább ezt az egy nyavalyát támogatom, mert ebből látszik, hogy ezt komolyan gondolják. Ezért érzem én kicsi furcsának, ezért volt szívfájdalmam - ahol kezdtem - hogyha valaki azt mondja, hogy le kell építeni a bürokrácia költségeit, akkor azt mondja, hogy igenis gyorsítani kell a liberalizációt.

- Azt a kérdést nem tette fel ez a gondolkodás, hogy lehet-e nemcsak a lakosságon, hanem más területeken is valamit nyerni. Ilyen értelemben értette azt az állásfoglalás, hogy ebben nincs a szeptemberi kormányprogramhoz képest, az A- és B-változás nem jelent eltérést.

- (ANTAL) Hónapokon belül ezeken a területeken a bürokrácia területét olcsósító lépések, konkrét lépések fognak születni és program jegyében, tehát nemcsak egy-két látványos, hogy a társadalom megnyugodjon, hanem egy olyan program, ami ezeken a területeken megpróbál visszavonulni, de ezekről nyilatkozni tényleg csak akkor lehet, hogyha valami fajta megegyezés született a gazdasági vezetők között. Még egy dolgot tennék hozzá, teljesen nyilvánvaló, hogyha egy nagyon határozott gazdaságpolitikai fordulat valósul meg, egész rövid távon, tehát a bevezetés első évében, - más országok gyakorlati tapasztalatai mutatnak hasonlókat - gazdasági teljesítményünk stagnálásával,

(Nyílt szín ...)

viSSzesésével jár. És igenis ennek vannak kedvezőtlen hatásai, ezt mindenképpen meg kell mondani, nem elfogadtatni, mert ez a társadalom csak akkor fogadja el, ha vlaós változás következik be, de az én szememben olyan változásai, olyan hatásai is vannak, egy csomó területen megszűnt az engedélyezési rendszer, van úgynevezett deregulációs vizsgálat, amely különböző jelentések, statisztikai adatok is, tehát a fölösleges bürokrácia durva leépítésére nagyon rövid időn belül javaslatot kell tenni.

- (Tudósító) ÉS, bocsánat, annyit sem lehet mondani ezekről a dolgokról, hogy ezek szerint - tegyük fel, egy ilyen liberalizációs program bevezetése után, egy esetleges 30 %-os infláción belül, néhány százalékponttal csökkenhet az infláció amiatt, hogy egyéb területeken költségcsökkentést hajtanak végre,

- Minőségileg kisebb lesz az infláció 30-nál, 20-nál is kisebb lesz. Egy csomó tényező itt bizonytalan, de itt minőségileg kisebb infláció lesz. Nekem az a véleményem, hogy egy ilyen esetleges számítások, amelyeket nem véletlenül dobtak be a köztudatba, vagy nyilvánosságra hozták, az egy sor irreális, vagy szélsőséges feltételezésre épülő elemet tartalmazott, ami nem zárja ki, hogyha valami nagyon katasztrofális gazdasági helyzet kialakul - a lengyelek sem számoltak vele - ,akkor ilyen történhet, de az, ami felé megyünk, az nem ez. Az tény. TEhát minőségileg kisebb, nem 3-4 %-kal, hanem a cél pillanatnyilag az, hogy ne haladja meg az..... Nem az, hogy kevesebb legyen, de hogy ne haladja meg az ez évit és hulljon le fokozatosan, 2-3 év alatt az inflációs feszültség.

- Az nagyon jó, és Antal László említette is, hogy mert nagyon tanulságosnak tartom, hogy Lengyelországban a jelenlegi kormányzat elfogadott egy olyan gazdaságpolitikát, elveket, amelyik nagyon közel áll a mi..... Az amit ők úgy neveznek, hogy reform-... nagyon közel állnak elvekben a mi állásfoglalásunkhoz és közben képtelenek a kormányzat arra, hogy az ipari lobbyt, kereskedelmi lobby beruházást fecsérítő törekvéseit féken tartsa, képtelen arra, hogy egy fennhéjázó apparátus költségeinek gátat szabjon és nincs más mód, mint újabb és újabb inflációs terheket róni a lakosságra, arra azonban a kormányzatnak már politikailag nincs ereje, hogy ellenálljon az olyan törekvéseknek, hogy a bérek újra, meg újra elmen-

(Nyílt szín ...)

jenek az árak után és ezáltal az egyensúly helyreállítása, az egyensúlyhelyezethez való közeledés is most már egy évtizede válik egyre nehezebbé. Attól tartok, hogyha nálunk sem sikerül a gazdasági és gazdaságon kívüli állami költségeknek gátat szabni, akkor bennünket is a legszebb liberalizációs program mellett is az a veszély fenyeget, amiben most már nálunk hosszabb ideje vannak a lengyelek és ezért tartom én és tartjuk mi a szakszervezetben döntő kérdésnek, hogy ebben a kormány határozottan cselekedjen és határozott elkötelezettségeket vállaljon és ne azt mondja, hogy majd meglátjuk, hogy mit tudunk tenni. Meggyőződésem, hogy az a kérdés, - ahogy az elején mondtam - hogy mit tekintünk keményebb korlátnak. A különféle nemzetközi kötelezettségek.

- Jajj, ne haragudjon, Akkor is érik a társadalmat rövid távon, ha

- Ez nem vitás.

- Nem ez a kérdés, hanem hogy tudunk-e (--- Egymás szavába vágunk, az adás recseg. --)

-ha hasonló visszalépéseket lát a másik oldalon. És Lengyelországban is az a helyzet, hogy azt látják a ma éppen sztrájkoló munkások, hogy nem ők ugyan reálbércsökkenést áremelésekkel és a másik oldalon minden Nálunk is van egy ilyen érzés, hogy a kormánynak Nagymaros mellett és tűzőn-vízen keresztül megcsinálja és egy sor más kérdésben érzékeli a társadalom ugyanazt, nem haszna, semmilyen gondolatmenet nem hat, ha egyszer ők valamit akarnak, úgyis megcsinálják, - ez a közhangulat. Na most, itt van a.....

- Abban egyértelműen egyetérttek vele, hogy egy tartós instabilitás alakult ki, hogy a bizalmatlanság, az olyan helyzetet eredményezhet, amikor már pozitív programokat is megkérdőjeleznek, vagy a másik oldal, olyan minden föllépésben olyan másodlagos szándékot sejtene és akkor nincs semmiféle kilábolási lehetőség, akár, akár nem, ha nem fogadja el a társadalom, akkor az a program mindjárt irracionális, - ez a dolgoknak a lényege.

- A (Tudósító) Már a végefelé közeledünk a beszélgetéshez. Ahhoz, hogy ez a beszélgetés valóban sokkal érdekibb lehessen a legközelebbi

(Nyílt szín ...)

alkalommal, ahhoz azért az is nagyon fontos, hogy minden érdekelt fél, minden információval, - ami nem tartozik az államtitok és egyéb ilyen, valóban tiszteletbentartandó titok körébe - birtokában lehessen azoknak az információknak, mert addig természetesen egyenrangúan nem is vitatkozhatunk.

- (BAUER) Az igazság az, hogy van egy erős törekvés van arra, hogy rendkívül gyorsan, tehát félkész állapotban nyilvánosságra hozzák ezeket a variánsokat, nem vállalni lehet, annyi tényleg.... az inflációk ki vannak dolgozva, megpróbálják a megoldás.....

hosszú tradíciója van van, szóval szabályozva van, hogy mi a titkos, mi az, ami kifelé nyilvános, befelé titkos. ----- (érthetetlen)

- (BAUER) Nem vitás, hogy tárgyalásra, eszmecserére van szükség, sokkal több információja lehet a köznek, a nyilvánosságnak és ilyen talajon látok én módot arra, hogy a kormányzattól többé-kevésbé független társadalmi intézmények, - köztük a szakszervezetek is a maguk álláspontját időben, sokszor a döntéshozatal előtt is kifejtéshessék. Még annyit jegyeznénk meg, hogy amikor mi az állásfoglalásunkban azt mondtuk, hogy nem tartunk igényt, hogy egyeztessék velünk a kormány döntéseit, akkor mi arra gondolunk, hogy arra a típusú, apparátuson belüli egyeztetésre, amelynek a SZOT az utóbbi évtizedekben mindig résztvevője volt, szinte úgy, mint a minisztériumok egyike erre a fajta egyeztetésre nem tartunk igényt. Nem is ajánlották föl nekünk, de arra természetesen, hogy eszmét cseréljünk, tárgyaljunk, ha tárgyalásra érdemesnek tartanak minket, azt magától értődőnek valljuk.

- (Tudósító) Az egy érdekes fordulat, amelyet Antal László gondolatmenetéből kiveszek, hiszen ott a döntéshozó a gondolatmenet végén a parlament és nem a kormány, amit egyébként ez esetben bírálóat ért állásfoglalása. Tehát egy szerepcsere jön létre és akkor már a TDDSz szerepe is megváltozik abban az új helyzetben. Ha ez igaz.

- Hát vannak olyan alapkérdések, ahol a végső döntéshozónak a Parlamentnek kell lenni, illetve a Parlamentnek kell a végső jóváhagyása a kormány politikájára, itt persze a döntő kérdés az, hogy a parlamenti tevékenységnek mi a társadalmi- politikai háttere. Kapnak-e képviselők abból a közéletből, ahol sokmindenki mellett a szak-

(Nyílt szín ...)

szervezetek és ezen belül a TDDSz is hallatja a hangját. Olyan impulzusokat, amelyek talaján sokkal megalapozottabban érdemben nem tudnak hozzászólni, mint ahogy erre ma módjuk van.

- Azt mondja ANTAL László, hogy ez minimum három év és ő egy optimista alkat.

- (ANTAL) Amíg ez effektív válik, az három év.

- Ez a politikai fejlődéstől függ, ez bizonyos politikai helyzetekben három nap alatt is létrejöhet, mert találkoztunk már ilyennel a történelemben és Keelt-Európa történelmében is, más politikai helyzetekben ez valóban

- o o o -

KOSSUTH - adó.

HÍREK.

10.00 h

A pakisztáni székhelyű afgán ellenkormány elutasította Nadzsi-bullah afgán elnök tűzszüneti javaslatát a tegnap kezdődött, közös szovjet-afganisztáni ürrepülés időtartalmára.--- (Ismétlés.)

A Nyugat-Németországban történt szerencsétlenség ellenére, az Egy.Államokban továbbra sem szűntetik be a légi-bemutatót.--(Ism.)

A nicaraguai kormány újabb 30 nappal meghosszabbította az augusztus végén lejáró tűzszünetet. --- (Ismétlés.) D.Ortega államfő ugyanakkor arra figyelmeztetett, hogy határincidens fenyeget a nicaraguai-hondurasi határon, mert az Egy.Államok nem nyugszik bele a contrák vereségébe és ürügyet keres a fegyveres beavatkozásra. Ortega egyúttal újra felkérte a közép-amerikai államfőket, hogy üljenek tárgyalóasztalhoz a béke érdekében.

A Szovjetunióban emlékművet emelnek a sztálini törvénytelenések áldozatainak az Északi Sarkkörön túli Vorkutában. A várost és a hozzávezető vasútvonalat teljes egészében politikai foglyokkal építették. Ma már nem tudni, hogy hányan dolgoztak ebben az északi munkatáborban, ezért különbizottságot hoztak létre az áldozatok listájának összeállításában. A SZU-ban közadakozás indult az emlékmű javára.

A berzsnyevi idők jellemző karrierjeként értékeli a moszkvai Pravda Jurij Csurbanov, volt belügyminiszter-helyettes pályáját. Csurbanov, akinek vesztegetési ügye a jövő héten kerül katonai bíróság elé, egyszerű belügyi dolgozó volt, mikor feleségül vette L.Brezsnyev lányát. Karrierje ezután szédítő tempóban ívelt felfelé. Néhány esztendő alatt tábornok lett, 1980 elején pedig a belügyminiszter első helyettese. Csurbanov szoros kapcsolatot épített ki Üzbegisztán vezetőivel és ez tette lehetővé, hogy a volt üzbég első titkár valószínűleg maffiát hozhatott létre a köztársaságban.

1910.

Hung.Monitoring 30.8.88.-z.

(Hírek 10.00 h)

Fegyverszüneti tárgyalások kezdtek az egymással szemben álló Los angelesi utcai bandák vezetői. A legszegényebb negyedekben működő főként tizenévesekből álló bandák háborújának az idén már több mint 200 halottja van. Az áldozatok egy része véletlenül került az utcai lövöldözésekbe. A csaknem 70 ezer tagot számláló bandák különböző illegális üzletek birtokáért állnak harcban egymással. A város egyes körzeteiben kezükbe került a kábítószerpiacok, a prostitúció és az illegális szerencsejátékok ellenőrzése. Az egyházak által kezdeményezett fegyverszüneti tárgyalásokat a rendőrség üdvözölte, ugyanakkor azt is közölte, hogy tovább erősíti a Los angelesi bandákat üldöző egységeit.

Időjárásjelentés: -----

- o o o -

PETŐFI - adó.

HÍREK.

11.00 h

Az európai hagyományos leszerlésről kezdtek ma délelőtt tanácskozást Budapesten a VSZ és a NATO ----- (érthetetlen.

(--- Rossz vétel. ---)

- o o o -

KOSSUTH - adó

DÉLI KRÓNIKA

12.00 h

A mikrofonnál: Németh Miklós A. Tartalomjegyzék: -----

Időjárásjelentés: -----

Az európai hagyományos leszerelés a témája annak a nemzetközi tanácskozásnak, amely ma kezdődött Budapesten. A két társrendező szerv, a magyar Külügyi Intézet és a New York-i Kelet-Nyugati Biztonsági Tanulmányok Intézete, a VSz és a NATO öt-öt tagállamának vezető szakértőit hívta meg. Mint HARDI Péter a Külügyi Intézet igazgatója a nyitóülésen elmondta, a cél az volt, hogy olyan fórumot hozzanak létre, amely kötetlen véleménycserét tesz lehetővé a világ legrangosabb szakértői számára. A vendégek ennek megfelelően magánszemélyként érkeztek hazánkba. A magyar delegációban egyébként - HARDI Péteren kívül - helyet kapott HORN Gyula külügyminisztériumi államtitkár, SOMOGYI Ferenc, a minisztérium főosztályvezetője és TÓTH Tibor altábornagy, a Néphadsereg vezérkari főnökének első helyettese.

SZÜRÖS Mátyás, a párt Központi Bizottságának titkára fogadta Helmut Sonnenfeldt-et, az amerikai Bloking? Intézet igazgatóját, aki a budapesti kerekasztal konferencián vesz részt. A találkozón elsősorban a kelet-nyugati kapcsolatokról, valamint a hagyományos fegyverek csökkentéséről volt szó.

A nicaraguai kormány újabb 30 nappal meghosszabbította az augusztus végén lejáró tűzszünetet. --- (Ismétlés.)

Újabb négy személy halt bele sérüléseibe azok közül, akik a nyugat-németországi katonai légi-parádén bekövetkezett katasztrófában sebesültek meg. Mint jelentettük, akrobatikus bemutató repülés közben ütközött össze három olasz vadászgép. --- (Ismétlés.)

Az Egy.Államokban közölték, hogy mivel ott lényegesen szigorúbbak a biztonsági intézkedések, a mindig is nagy tömegeket vonzó légi bemutatókat továbbra is bemutatják.

(DK)

A Szovjetunióban emlékművet emelnek a sztálini törvényteleniségek áldozatainak az Északi-Sarkkörön túl.--- (Ismétlés.)

Az 1917-es forradalom óta először ortodox templomot építenek a Szovjetunióban. Az ünnepélyes alapkőletételnél Moszkva egyik új lakótelepén jelen volt Timen?, a szovjet főváros és egész Oroszország partriarkája is. Az orosz ortodox egyház a nyár elején jelentette be, hogy új templomok építésére kapott engedélyt.

Aquiono-ellenes összeesküvés gyanújával 17 személyt tartóztattak a Fülöp-szigeteken, köztük 14 katonatiszt is van, ezek Ferdinand Marcos elnök és Gregorio Honasan?, lázadó ezredes hívei. Corason Aquiono elnökasszony egyébként-ban tesz hivatalos látoagttást.

Hétfőn kezdődik Csurbanov volt belügyminiszter-helyettesnek, Brezsnyev vejének a pere. Valószínűleg ezt készíti elő a Pravda mai számában megjelent cikk, amelyet Izrbéki Gábor foglal össze.

- CSak a bíróság ítélni meg Csurbanov, volt belügyminiszter-helyettes bűnösségét és ítélni őt el, ezért a Pravda mai hosszú cikkében inkább a Csurbanov-jelenség okait vizsgálja. Azt, hogy egy középszerű, elsősorban a külsőségekre adó fiatalmeber csupán a házassága révén hogyan válhatott hatalmassággá, az országban, elsősorban pedig a Üzbegisztánban uralkodó maffia engedelmes eszközevé? A cikk nem is sorolja fel azokat a tetteket, amelyek alapján Csurbanov elítélhető, inkább a körülményeket veszi számba, hiszen a brezsnyevi évek idején nem csupán ő használta ki beosztását saját meggazdasgódására és barátai, - vagy inkább bűntársai - érdekeinek képviseletére. Épp a mai Moszkovszkaja Pravdában az 50-es évek végének Komszomol titkára, Szergej Pavlov nyilatkozik elítélően Viktor Grisin tartalmatlan szakszervezeti munkájáról. Mégis később, a brezsnyevi évek alatt ez a Viktor Grisin a Politikai Bizottság tagja, a moszkvai pártbizottság első titkára volt. Később, Brezsnyev halála után pedig megfosztották minden tisztségétől. A Csurbanov-jelenségre visszatérve, a Pravda leírja azt is, a tnaúk elbeszélései alapján,

(DK)

hogy az ő belügyminiszter-helyettesége idején a hiénatípusú emberek kerültek előtérbe és a becsületes, valóban a rendért dolgozó belügyi vezetőket elűzték az apparátusból. Volt, akiket öngyilkosságba kergettek. A Rendőr Akadémia volt vezetőjéről a belügyminiszter Csurbanov kora előtti egyik fő tanácsadójáról nemrég írt például az Aganyok. Végülis Csurbanov minden jellembeli gyengesége ellenére, nem lehetett volna befolyásos ember L.Brezsnyev támogatása nélkül, - írja a Pravda. A Galina Brezsnyevával kötött házassága után ugyanis Jurij Csurbanov nagyon gyorsan emelkedett a ranglétrán, hamar miniszter-helyettes, majd első miniszterhelyettes és rendőrtábornok lett. A cikk címe is ez, "A vő és komái". Az írás szerint a nyilvánosság és a demokrácia fejlődése lehet a garancia arra, hogy a hasonló esetek ne fordulhassanak elő újra a Szovjetunióban.

Bocsássanak fel a semleges országok is úrdetektíveket, azaz megfigyelő, más néven kém-műholdakat, - javasolták egy svédországi nemzetközi űrtechnikai tanácskozáson, - jelenti a helyszínről Garam Katalin.

(- A tudósok azzal foglalkoznak Svédországban, hogy a technikai feltét eleket, a lehetőségeket megvitassák a rendszer működtetéséhez. Nemcsak a pénz szükséges ehhez, de a technikai képességek növelése, az önállóság. -)

Prágai tudósíótnk, Forró Evelin arról számol be, hogy a csehszlovák gépkocsipiacon megjelentek az első Skoda Favoritok, de arról még nincs hír, hogy mikor jutnak el a magyar autósokhoz.

(- A próbaszériából csak a közületek vehettek, de most már megindult a sorozatgyártás és árulják is a Favoritokat, a magánelőjegyzőknek. Naponta 85 gépkocsi gürdül le a futószalagról, tervük a napi 375-ös maximum. Ára 84.600 korona. A Skoda 105-ösök gyártását ezzel egyidőben befejezték, ami érzékenyen érinti a vásárlókat, mert ez olcsó kocsi volt. Jövőre a 120-asokkal is leállnak. Újabb típusok kerülnek majd ki, a Szuper Favorit és a Favorit-kombi. - CSzlovákiaiban sem könnyebb autóhoz jutni, mint Magyarországon, importra szorulnak.)

(DK)

Fegyverszüneti tárgyalásokat kezdtek az egymással szemben álló Los angelesi utcai bandák vezetői. --- (Ismétlés.)

Itt a DK.

Az események úgy hozták, hogy több nemzetközi tanácskozik zajlik ma fővárosunkban. A Közigazgatástudományok Nemzetközi Intézete kerekasztal konferenciát tart az Államigazgatási Főiskolán. Boskay Zsolt az Államigazgatási Szervezési Intézet tudományos munkatársát, dr.Balázs Istvánt kérdezte a DK mikrofonja előtt. - Még mielőtt beszélgetésüket meghallgatnánk, fontosnak tartom, hogy a bürokrácia fogalmát egy kicsit körülírjam. A bürokrácia az ügyintézésben tanúsított meev, az előírásokat mindenben megtartó, de kicsinyes, szűklátókörű magatartást takaró, az élettől elszakadt hivatali szellem. Ezek után hallgassuk a beszélgetést.

(Folytatás a következő oldalon.)

(DK)

- Hogyan lehet igazgatni bürokrácia nélkül? - Hiszen ez olyan, mint ha azt mondanánk, hogy igazgatás hivatal nélkül. Igazgatás hivatalnokok nélkül.

- Igen, t.képpen a kérdés feltevése jogos, magát a fő témakört akár kérdőjellel is meg lehetett volna fogalmazni. Éppen azt vizsgálja a kerekasztal-konferencia, hogy a modern kor közigazgatása egyáltalán hogy mennyiben lehetséges a hagyományos Max Weber-i értelemben? --- Erre a kérdésre globálisan, átfogóan válaszolni egyértelműen nem lehet. Éppen ezért a szakmai kerekasztal konferencia altémakörökön belül vizsgálja ezt a fő kérdést. Ezek közül a lakosságot leginkább érintő téma az, hogy ebben a közigazgatási struktúrában mennyire alkalmazható az új technológia.

- Gondoltam is arra, mielőtt elindultam önhöz, hogy talán itt arról lehet szó, amit már hallani egyes gazdagabb tőkésországok esetében, hogy otthonról intézem az ügyeimet. - Mondjuk szükségem van egy határozatra, odaülök a házi számítógépemhez, össze vagyok kapcsolva telefonvonalon a helyi tanáccsal és megkapom azt, amire szükségem van. Nem kell elmennem, nem kell sorban állnom.

- Igen, de itt is különbséget kell tennem a között, hogy ezekbe a közigazgatási rendszerekbe, a közigazgatás több szolgáltatási vonásán van a hangsúly, amelyen nem azt kell érteni adott esetben, hogy otthonról valóban egy hatósági határozatot le lehet hívni, mert ki sem kell ahhoz mozdulni, hogy engedély birtokában legyünk, hanem inkább az, hogy magát a hatósági eljáráshoz szükséges minden információt az állampolgár otthonában le tud hívni, el tud érni. Tehát pld. egy építési engedélyezési eljárásban mielőtt döntene, hogy hol akar építkezni, és mit akar építeni, minden ehhez szükséges információt --- megkap és ennek birtokában kezdheti meg magát a hatósági eljárást.

- Azt hiszem, hogy ebben az országban, ahol működik egy ilyen rendszer, ahol információkat kaphatok a házi számítógépem segítségével, talán nem is használják pejoratív értelemben azt a fogalmat, hogy bürokrácia, hiszen más a viszonya a hivatalnak és polgárnak.

- Biztos, hogy ezekben az országokban ahol ennek a feltételei megvannak, előbbre tartanak, mint pld. nálunk, de az, hogy a mostani kerekasztal-konferencián meglehetősen nagy számban képviseltetik

(DK)

azok az országok is magukat, ahol t.képpen fejlett közigazgatásról beszélhetünk, ez egyben azt is jelenti, hogy azért náluk sem megoldott minden, tehát önmagában az új technológiák alkalmazásától csodát nem várhatunk.

-

Két hír a hazai szakszervezeti életről: - .tag?...szervezeti szövetséggé kellene átalakulnia a közalkalmazottak szakszervezetének. Egyebek között erről tárgyal mai ülésén az ágazati szakszervezet központi vezetősége. Az átalakítás lényege az lenne, hogy a különböző szakmák dolgozói a szövetségen belül önálló tagozatokban és szakmai szakszervezetekben tömörülnek. A vegyipari dolgozók szakszervezete szükségesnek tartja, hogy ágazati szinten is tartsanak béregyeztető tárgyalásokat. Az iparági szakszervezet vezetősége éppen a vegyiparon belüli bérmechanizmus kialakításáról tanácskozik. Ennek részeleme, hogy az érdekelt vállalatok általában is egyeztessék bérpolitikájukat, amihez a keresetet egy ágazati kollektív szerződés adná meg. Az elképzelést először a bérklubhoz tartozó vegyipari cégekkel vitatják meg.

-

Ma délelőtt 11 órakor új üzemet avattak Fertődön. Itt dán-magyar közös vállalkozásban azokat a tetőablakokat fogják gyártani, amelyeket 8 év óta az észak-európai országból importáltunk. A fertődi építőipari szövetkezet vállalkozása mostantól remélhetőleg export-lehetőséget is jelent hazánknak. Havas Henrik interjúja következik.

- Az építésügyi- és városfejlesztési miniszter fejben tudja-e tartani, hogy hányadik közös vállalat alakult meg a közeljövőben?

- A mi területünkön szerencsére jónéhány értelmes és magas színvonalú közös vállalat működik, vagy jön létre. Hát remélem, hogy ezek közé fog tartozni ez alétesített és FERBO?_nak nevezett közös vállalat is, amelyik dán, svéd? jött létre. 50 %-ot a dánok képviselik.....az egész világon, és hát a fertődi építőipari szövetkezet.

(DK)

- Mit mondtak a dánok, miért jönnek ide? Miért éri meg nekik? És miért pont most jöttek, miért nem jöttek előbb, és miért nem jönnek többen?

- Igen, ez egy nagyon érdekes kérdés. A tetőablak --- ez kb. 8 éve ismeretes Magyarországon, eddig kizárólag importból hoztuk be, kemény devizáért. Néhány évvel ezelőtt mi már jeleztük a dánoknak, hogy hosszú távon egy ország nem rendelkezhet be arra, hogy csak importál, és már akkor javasoltuk, hogy olyan termékről van szó, amelynek a magyar piacon hosszú távon helye van, tehát (jó) lenne egy közös vállalatot létrehozni. --- A dánok senkinek nem adták el eddig a licencet. --- Valutát egyáltalán nem törlesztünk, a nyereséget természetesen kiviheti a közös vállalat a..... arányában, így szól a magyar szabály, a gépi berendezéseket, amit Dániból kaptunk, az részben kész ablakkal, részben pedig olyan alumínium profilokkal-....gyártmányokkal ellentételezzük, ami a dánoknak az ablakgyártáshoz szükséges.

Somogyi László építésügyi- és városfejlesztési miniszter beszélt Havas Henrik mikrofonja előtt.

- Hol dolgozhatnak a jövőben azok a Borsod-megyeiek, akik gazdasági okok miatt elveszítik, vagy elveszítették állásukat? Avagy eddig nem is jutottak munkához, mert lakóhelyükön, vagy annak közvetlen környezetében munkahely hiányában nem tudtak elhelyezkedni. - Juhász Péter tudósít-

- Valamivel több mint 2 ezer új munkahely létesítését tervezik Borsod-Abaúj-Zemplén megyében az ú.nevezett elmaradtott térségekben a jövő év végéig. De mit is nevezünk elmaradtott térségnek? Azokat az apró falvas területeket, ahol nincs ipar, a mezőgazdaság csak vegetáris az infrastruktúra is hiányos. A listán 149 ilyen település található. Első sorban Encs, Edelény körzetében, a Hernád völgyében, a Bodrog és a közben. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei tanács évekkal ezelőtt programot dolgozott ki e területek fejlesztésére, amelyet a kormány is támogat. Vagyis

(DK)

a területfejlesztési- és szervezési alapról pályázatok útján pénzt biztosítanak munkahelyteremtő beruházásokra, amelyet természetesen még a megyei tanács is megtold. Így az év végéig elkészülő 618 ? millió Ft értékű beruházások kerekén egyharmadát a területfejlesztési és szervezési alapról biztosítják. Ílymódon készült el az erdőbényei Bórdíszmű üzem, a nagybarcai varroda, azárszesszerű üzem, a gönfi csokoládé csomagoló, vagy a hernádkércsi kábelmassza üzem. De még hosszasan sorolhatnám. Az idén kezdő megműködését a telkibányai faüzem, a zemplénagárdi drótfonó és a..... hogy párat említsek a 18-ból. Egyébként a jövő év végéig összesen 40 ? ilyen kisebb-nagyobb üzem készül el. Általában a Tsz-ek melléküzemágaként.

Az európai antropológiai társaság 1975-ben alakult és két évenként ülésezik alaktuális témákat megtárgyalva. Az idén Magyarországon találkozónak. Erről m a tartottak sajtótájékoztatót ott készült Szatmári Iлона felvétele. (A magyar antropológia, az emberrel foglalkozó biológiai tudomány már a múlt század vége óta nemzetközi hírv. A két évenként rendezendő kongresszust ezalkalommal Bpsten tartják. Az Eötvös L. Tudományegyetem ad helyet ennek a tanácskozásnak. - az ember származása kutatásának múltjáról beszélgetnek.)

Nem tudom, hogy a résztvevőket antropológiai jelek alapján válogatják-e, de biztos, hogy boszorkány-tanácskozás lesz a jövő héten Bpsten. Pontosabban a boszorkányság, ésáll egy nagyszabású nemzetközi értekezőlet előadásainak középpontjában. Első ízben 1985-ben Stockholmban rendeztek hasonló konferenciát. A jövő keddi bpesti rendezvényre, amelyet a Soros-alapítvány is támogat, 15 országból várnak történésszeket,...kutatókat, akik megvitatják a középkeleti európai boszorkány-égetés szerteágazó témakörét. Együtt a nemzetközi kutatásban eddig kevésbé ismert közép- és délkelet-európai térség boszorkánysággal kapcsolatos hiedelemvilágával foglalkoznak a kutatók. Magyarország a vizsgálódásokban központi helyet foglal el, ugyanis a kontinensen délkeleti irányba haladva

(DK)

nálunk volt a boszorkányüldözés utolsó állomása. Az értekezleten szó lesz a boszorkányszombat rejtélyéről, stb. ---

-

Győr- Sopron megyei tudósítónk dolgozni szeretett volna ma dél-előtt. Munkájához fontos segédeszköz a telefon, hogy végül is nem arról tudósítja ma műsorunkat, mint amiről eredetileg megállapodtunk, annak nem ő az oka.

- (Visszaemlékezés a régi telefonállomásokra - és a jelen helyzet, a vonalak túlsúfoltak, órákon keresztül csak a tá-tá jelzés hallható. És az automata központ is csak "bajnak" született.)

-

A Garancia Biztosító RT. tájékoztatóra hívta ma az újságírókat. Szerkesztőségünket Szilágyi Gabriella képviselte. - Mikrofonja előtt Gaál Ottó ügyvezető igazgató.

- Az új biztosítások közül megemlíteném a kezesség pótlására alkalmas biztosítást. Az egyszeri kezesi biztosítást.

- Ez mit jelent? Mert ha eddig elmentem valahova és kölcsönt akartam felvenni, akkor egy kezes kellett, hogy ha nem volt megfelelő a keresetem.

- A mi biztosításunkat az OTP és a Magyar Hitelbank elfogadja kezesség pótlására, ami azt jelenti, hogy ha az ügyfél nem tud kezes állítani akkor mi állunk helyt helyette.

-

Sport:

- Csak műtéttel lehet gyógyítani Détári Lajos ^{térd-}sérülését és az operációra már ehéten Svédországban sor kerül. Détári aki 8 millió dollárért került a Frankfurtból a görög csapatba bal térdén sérült meg és ezért nem lehet ott a holnapi Ausztria-Magyarország válogatott mérkőzésen. A svédországi operáció után a tervek szerint Amszterdamba repül majd Détári utókezelésre. ---

- o -

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

14.00 h

Az európai hagyományos leszerelés a témája annak a nemzetközi tanácskozásnak, amely ma kezdődött Bpsten. A két társrendező szerv a magyar külügyi intézet és a new yorki kelet-nyugati biztonsági tanulmányok intézete, a V.SZ. és a NATO 5-5 tagállamának vezető szakértőit hívta meg. Mint Hardy ? Péter a külügyi intézet igazgatója a nyitó ülésen elmondta a cél az volt, hogy olyan fórumot hozzanak létre, amely kötetlen véleménycserét tesz lehetővé a világ legrangosabb szakértői számára. A vendégek ennek megfelelően magánszemélyként érkeztek hazánkba. A magyar delegációban egyébként Hardy Péteren kívül helyet kapott Horn Gyula külügyminiszteri államtitkár, Somogyi Ferenc a minisztérium főoszt. vezetője és Tóth Tibor altábornagy a néphadsereg vezérkari főnökének első helyettese.

Újabb négy személy halt bele sérüléseibe azok közül, akik a ny-németországi katonai légi parádén bekövetkezett katasztrófában sebesültek meg. Mint jelentették, akrobatikus bemutató repülés közben összeütközött 3 olasz vadászgép és a roncsok a nézők közé zuhantak. A szerencsétlenségnek már 47 halálos áldozata van és igen v.szinű, hogy a halottak száma még tovább nő. Ugyanis a közel 350 sebesült nagyobb része súlyos vagy életveszélyes állapotban van. A NATO légibemutató tragédiája nyomán a NSZK-ban egyszer, s mindenkorra betiltottak minden hasonló parádét. Az Egy. Államokban viszont most közölték, hogy mivel ott lényegesen szigorubbak a biztonsági intézkedések, a mindig is nagy tömegeket vonzó légi bemutatókat továbbra is megtartják.

A nicaraguai kormány újabb 30 nappal meghosszabbította az augusztus végén lejáró tűzszünetet. D. Ortega államfő ugyanakkor arra figyelmeztetett, hogy határincidens fenyeget a nicaraguai, hondurasi határon, mert az Egy.Államok nem nyugszik bele a contrák vereségébe, és ürügyet keres a fegyveres beavatkozásra.- Ortega egyuttal felkérte a közép-amerikai államfőket, hogy üljenek ismét tárgyaló asztalhoz a béke

(Hírek, 14)

érdekében.

A brezsnyevi idők jellemző karrierjeként értékeli a moszkvai PRAVDA Jurij Csurbanov volt szovjet belügyminiszterhelyettes pályáját. Csurbanov, akinek vesztegetési ügye a jövő héten kerül bíróság elé, - egyszerű belügyi dolgozó volt, amikor feleségül vette Brezsnyev lányát. Karrierje ezután szédítő tempóban ívelt felfelé. Néhány esztendő alatt tábornok lett, 1980 elején pedig a belügyminiszter első helyettese. Csurbanov szoros kapcsolatban állt Izbegisztán vezetőivel, és ez tette lehetővé, hogy a volt üzbég első titkár valóságos maffiát építhetett ki a köztársaságban.

A szovjet kormány lapja szerint jóformán reménytelen a prostitúció elleni harc a SZU-ban. A gyermek, és fiatalkori bűnözés helyzetét elemezve az Izvesztija megállapítja, hogy a szovjet jog mind a mai napig nem határozza meg egyértelműen, hogy mi minősül üzletszerű kéjelgésnek. Így aztán a rendőrség inkább szemet huny a prostituáltak ténykedése felett. Moszkva-ban pl. az év első felében a nyilvántartott csaknem 1000 prostituált közül csupán 113 ellen indult eljárás, de közülük is csak 12 fiatalkorura szabtak ki pénzbírságot. Ennek összege akkora volt, amelyet a lányok egy éjszaka alatt megkereshetnek.

Időjárásjelentés: ---

- o -

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

16.00 h

A lengyel kormány kész az azonnali megbeszélésekre Walensa -
val is, ha a Lenin Hajógyárban azonnal felveszika munkát.

(hírek,16)

J elentette be J. Urban kormányzóvivő. A kerekasztal tárgyalásokat, amelyeket a tervek szerint ellenzéki személyiségeket is bevonának még a múlt hét végén javasolta a lengyel belügyminiszter és indítványát a hét végén a párt KB-a elfogadta. Az országban egyként tegnap 3120-an sztrájkoltak.

Jugoszláviában tovább éleződtek a nemzeti és a nemzetiségi ellentétek. Erősödött a nacionalizmus és növekedtek a társadalmi feszültségek. - állapította meg Stephan Korosec, a jugoszláv kommunista szövetség titkára, a KB elnökségének mai ülésén. Utalt arra, hogy a koszovói válság sikeres rendezésétől függ az ország stabilitása és jövője. Elmondta, hogy aztartomány helyzete az utóbbi időben tovább romlott és ez növeli a bizalmatlanságot a veztők iránt. Megállapította, hogy következetes reformot kell végrehajtani a jugoszláv gazdaságban, a politikai intézményrendszerben és magában a kommunista szövetségben is. Folytatni kell a társasdalom demokratizálását a piacgazdaság újraépítését és fel kell mérni a szociális tűrőképesség határát. Mindezt úgy kell megvalósítani, hogy ne kerüljön sor szociális robbanásokra. - jelentette ki a jugoszláv kommunisták szövetségének titkára.

A vegyészszakszervezet szerint a dolgozók béremelésének mértékben nemcsak a kormánynak és a SZOT-nak, hanem az ágazatok állami és szakszervezeti vezetőinek is meg kell állapodniuk. Szükséges lenne az is, hogy iparágakban minden vállalat egyeztesse követendő bérpolitikáját és a főbb elveket kollektív szerződésben kellene rögzíteni. - javasolták a veszész szakszervezetben. Aszakszervezetének központi veztősége az érdekvédelmi munka korszerűsítéséről tárgyalt, és az ülésen a felszólalóktagozatok létrehozása mellett foglaltak állást. Elképzelésük szerint a közalkalmazotti szakszervezet szövetséggé alakulna át és ez a vezető testület képviselné a dolgozók érdekeit. Mindenekelőtt azt akarják elérni, hogy emeljék fel a közművelődési szakemberek bérét.

(hírek, 16)

Itthon elfogták azt a többszörösen büntett 27 éves juhászt, akinek állítólag köze van az augusztus közepén történt cseng... tragédiához. Öten haltak meg, többen pedig súlyosan megsérültek, amikor Hajagos ...Imre benzines palackot dobott be a Fejér megyei.....kistanyára. Hajagos még akkor öngyilkos lett. Ladányi János pedig most a kecskeméti tanyavilágában került rendőrkézre, majdnem egy héttel azután, hogy országos körözést adtak ki ellene.

Mostani világkörülibefejezésekor Michael Jackson a koncertezéstől. A jövőben filmszerepeket vállal. A népszerű énekest egyébként tegnap este több mint 90 ezer rajongója köszöntötte astadionban 30. születésnapján.

Az elmúlt két hónapban 41-en haltak meg Barcelona környékén heroin túladagolás következtében. A spanyol illetékesek szerint enek a Thaiföldről becsmpészett különleges tisztaságú fehér heroin az oka. A kábítószeresek ugyanis nincsenek tisztában ennek erejével és ezért a túladagolás.

Időjárásjelentés:

Eleinte még délen is szórványosan zápor, zivatar várható. Holnap az ország nagyrésztében túlnyomóan napos idő lesz. A sokfelé erős, helyenként viharos északnyugati szél estétől mérséklődik. A hőmérsékelt hajnalban 7-12, holnap kora du. 22 és 26 fok között alakul.

KOSSUTH - adó.

ESTI MAGAZIN.

18 h. 30.

A mikrofonnál Németh Miklós Attila. --

Ma két napos kelet-nyugati leszerelési megbeszélés kezdődött Budapesten. Tudósítónk Kulcsár István:

- Reggel óta tanácskozik Budapesten az a nemzetközi kerekasztal értekezlet, amelynek témája a hagyományos, tehát a nem nukleáris fegyverzet és csapatok csökkentése Európában. A megbeszélésre számos országból jöttek el magas rangú kormány hivatalnokok, tábornok tudósok, leszerelési szakértők, köztük pl. a szovjet vezérkari főnök első helyettese és az Európában állomásozó amerikai erők helyettes főparancsnoka. A konferencia két fő szervezője a Magyar Külügyi Intézet és a New York-i székhelyű Kelet-Nyugati Biztosági Kutatóintézet. A tanácskozáson a többi között az Európában elhelyezett hagyományos fegyveres erők egyensúlyában mutatkozó mai aránytalanságokról és a két katonai tömb katonai doktrínájáról esett szó. Vagy legalább is ez szerepelt a tervekben. A megbeszélés ugyanis zárt ajtók mögött folyik méghozz - ezt azért láttam a nyíló ajtószárnyak között - valóban egy nagy kerekasztal körül, ami azt is jelíti, hogy itt nem küldöttségek tárgyalnak, hanem minden résztvevő saját magát képviseli.

A tanácskozás szünetébenalkalmam volt beszélgetni Lee N. Hansennal, az Egy. Államok fegyverzetellenőrzési és leszerelési hivatalának helyettes igazgatójával. A többi között azt kérdeztem tőle, hogy vélelénye szerint mikor indulhatnak meg az európai hagyományos erők csökkentésével foglalkozó hivatalos, államközi tárgyalások. Válasza így hangzott

- (Angol beszéd.) - Hiszek abban, hogy a hagyományos stabilitással foglalkozó hivatalos tárgyalások nyitó ülésének még az idén, 1988-ban tanúi leszünk. A most folyó bécsi utótalálkozón vannak még egyes nehéz kérdések. Azokat meg kell oldanunk ahhoz, hogy a hagyományos leszerelésről szóló tárgyalások megkezdődhessenek. Szeretnék azonban optimista lenni és hinni abban, hogy erre még az év vége előtt sor kerülhet.

(EM.)

Hasonló optimizmussal nyilatkozott erről és egyéb leszerelési tanácskozásokról a szovjet külügyminisztérium szóvivője. Tájékoztatóján Izbéki Gábor vette részt.

- Ha minden jól megy akkor a bécsi összeurópai együttműködési és biztonsági értekezlet pár hét alatt befejezheti munkáját és október novemberben a külügyminiszterek aláírhatják a záró dokumentumot. Geraszimov szerint ez most 90 %-ik van kész. És mind az emberjogi, a gazdasági együttműködési, az emberi kapcsolatokkal és a katonai kérdésekkel foglalkozó részben is már csak néhány tisztázandó kérdés van, ám Geraszimov ezeket nem részletezte. Annak egyeztetése is sikeresen folyik, hogy a bécsi értekezlet után 10, összeurópai tanácskozást tartsanak azközei években. Ezeknek most anapirendjét iygekeznek összeállítani. A szovjet vezetés értékelése szerint haladás várható a VSZ és a NATO 23 országának tanácskozásán is. Az az hamarosan meghatározzák egy, a hagyományos fegyverek csökkentéséről folyó tárgyalás célját, a leszerelés ellenőrzésének módosztatit, az információcsere mikéntjét. És várhatóan ez a konferencia is még az idén elkezdheti munkáját. Az egész bécsi tárgyalássorozat egyik fő érdeme, Geraszimov szerint az, hogy kialakult a résztvevő 35 állam folyamatos politikai, gazdasági és katonai konzultációinak mechanizmusa. A szovjet vezetés abban is reménykedik, hogy egy korábban javasolt moszkvai emberi jogi értekezletről is döntés születik az idén Bécsben. Geraszimov elmondta még, hogy holnapután a bjeloruszsziai Katinban egy legyen delegáció jelenlétésben gyászünnepséget tartanak a 2. világhéborúban elpusztult lengyel tisztek emlékére. Táblát is elhelyeznek ott, ahol majd később emlékművet állítanak fel. Kérdésre válaszolva Geraszimov azt mondta, hogy a közös szovjet-lengyel vizsgálat még folyik. csak annak befejezése után lehet megállapítani, hogy a tömeggyilkosságért ki a felelős. A gyászünnepségnek azonban már rég itt az ideje. Nyugati újságírók érdeklődésére még a szovjet szóvivő Jurij Csurbanov, volt belügyminis- ter helyettes, Brezsnyev vejének perére is kitért, amely szeptember 5-én kezdődik és az ügyet a katonai bíróság tárgyalja. Geraszimov szerint a per 1.5-2 hóna pig tarthat. Külföldi újságírók nagyon korlátozott számban, csaka kezdő és a záró nap eseményein vehetnek részt. Azt majd a bíróság dönti el, hogy a mintegy 200 tanú között kihallgatják-e Galina Brezsnyevát is, aki 1971 óta Jurij Csurbanov felesége.

(EM.)

A hétvégi aradi, magyar-román csúcstalálkozót elemző nyugatnémet kommentátorok hangoztatták, hogy akorábbi kedvezőtlen tapasztalatok alapján mindenek előtt a gyakorlat próbájának kell alávetni bármilyen román kezdeményezést. A konzervatív Frankfurter Allgemeine Zeitung érdeminek tartja GRÓSZ KÁROLY szegeói nyilatkozatát, amely szerint a találkozó több volt mint egyszerű kezdet. Vitáztak és követeléseket fogalmaztak meg. Ceausescu Aradon most sem ígérte meg a falurombolási program leállítását, vagy akár elnapolást, figyelmeztet a lap, amely úgy tudja, hogy a románén vezető tárgyalási készségét külső erők kény. szerítették ki. Ceausescu hajlandó volt olyan problémákról is tárgyalni, amelyeket eddig szigorúan belügynök tekintett. A nyugatnémet lap úgy véli, hogy Magyarország pozíciója most erősödött Romániával szemben és a jövőben némileg könnyebben lehet majd képviselni a magyar érdekeket. A konzervatív napilap azonban felhívja a figyelmet arra, hogy Románia korábban is értett ahhoz, hogy reményeket ébresszen.

A Stuttgarter Zeitung kommentárja kételkedik abban, hogy hamarosan barátságról és jó szomszéói viszonyról lehessen beszélni akét ország között, hiszen Romániában erős még a sztálini hagyaték. Nem valószínű, hogy Ceausescu hallgat másokra. hajlik azonban kis engedményekre, amint ezt GRÓSZ KÁROLY látogatása is bizonyítja, mutatott rá a lap. A belgrádi Borba és az újvidéki Magyar Szó szerint a párbeszéd nem nyitott új szakaszt a két szomszédos ország kapcsolataiban, a feszültség némileg enyhült.

A brit napilapok úgy véli,, az aradi találkozó után sem jutottak közelebb a megoldáshoz abban a vitában, amely két évtizede a legszorosabb szakadást jelenti a keleteurópai országok között.

A bukaresti Scintea az aradi találkozót méltatva a következőket írja: Természetesen egyetlen megbeszélés keretében nem lehet megoldást találni minden kérdésre és nem lehet minden kérdést megfelelően tisztázni. Éppen ezért szükség, mint ahogy azt mindkét fél hangsúlyozta, további különböző szintű és különböző területeken folyó találkozók megtartása a közös érdeklődésre számot tartó kérdések megvitatására, a hatékony megoldás kimunkálására, írja a román pártlap.

L. Walesa a Szolidaritás vezetője is részt vehet azon a tárgyaláson, amelyet a kormány nevében a belügyminiszter javasolt a különböző társadalmi erőknök, beleértve azelelnzéket is. Nemes Gábort hallják:

(EM)

- Urban kormányzóvivő mai sajtóértekezletén elmondta, hogy amint Walesa és a gdanski hajógyár, amelyben dolgozik abba-hagyja a sztrájkot, akkor azonnal sor kerülhet a tárgyalásokra. Walesa, aki jelenleg tanácsadóival konzultál, már jelezte, hogy hajlandó tárgyalni, de a sztrájk befejezéséről egyelőre nem nyilatkozott. A tárgyalásokon bármely témát fel lehet vetni, de a kormány, ill. a lengyel vezetés, a gazdasági és politikai reformmal kapcsolatban szeretne valamiféle közös platformot találni a résztvevőkkel. Urban hangsúlyozta, hogy a kormány semmifajta előfeltételt nem támaszt, tehát az sem szükséges, hogy az egész országban mindenhol megszűnjön a sztrájk. Erről egyelőre szó sincs, bár Urban tájékoztatása szerint már csak összesen 300 ember sztrájkol. Velük azonban a tárgyalások sora zátonyra futhat mégpedig éppen politikai követeléseik miatt. Szeretnék ugyanis elérni a szolidaritás legalizálását. Erre a vezetés minden kompromisszumkészsége ellenére nem hajlandó. De a helyi szerveket szemmel láthatólag arra ösztönzi, éhogy újra, és újra próbálják meg a tárgyalásokat a sztrájkoló munkásokkal. Hiszen a legutóbbi kb-plénumon meghírdetett nemzeti párbeszédhez, kéznyújtáshoz politikai nyitáshoz nem nagyon illenének adminisztratív módszerek. Márpedig a sztrájkok politikai hatása mellett a gazdaságiak is kezdenek egyre érezhetőbbé válni. Különösen a szccieczini kikötő kiesése válik mind fájdalmasabbá Lengyelország számára, de a már dolgozó bányákban is eltart majd egy ideig, amíg a régi szintre fut fel a termelés.

-

Gazdaságpolitika és női egyenjogúság a pártvezetésben. E témák jegyében zajlott a Német Szociáldemokraták tanácskozásának mai első napja, amelyről Szalai Zsolt számol be.

- Vitriolos kritikát zúdítottak a bonni kormányra a szociáldemokrata vezetők a párt a münsteri kongresszusán, amely de. ült össze, hogy négy nap alatt megfogalmazza azt a gazdasági és társadalmi programot, amellyel meg akarják nyerni a következő választást. H-J. Vogel pártelnök szerint Kohlék tökéletesen csődöt moéndtak. Neekik viszont meg van az erejük és az elszántságuk ahhoz, hogy kiszorítsák őket a hatalomból. Lehetetlen állapot - mondta,

(EM)

mondta, héogy több miont 2 milliő munkanélküli van. A segélyezésükre szánt pénzt mindenképpen hasznosabban használnák fel, ha munkáért és fizetésként adnák nekük. A szociáldemokraták, ha ismét kormányozni fognak többet költenek majd a költségvetésből az új munkahelyekre, azt azonban még nem tudják, hogy mennyit. A párt szakszervezeti szárnya minél többet szeretne, de úgy, hogy emellett a ráfizetéses üzemeket is eltartsa az állam. Az u.nevezett reformerek, élükön a párt új csillagával, Oscar Lafontein szárvidéki miniszterelnökkel, az értelemre, és a gazdasági szükségszerűségekre hivatkoznak, am ikor azt mondják, hogy nem lehet mindent egyszerre. És itt a Münsterland Halleban a 450 küldöttnek döntenie kell a két csoport vitájában. Nem biztos hogy y sikerülni fog. Több az esélye annak, hogy az elnökség javaslatára elfogadják azt az elvet, hogy a jövőben fokozatosan persze valamennyi párttiszttség 40 %-át nők töltsék be. Ez már maga a teljes egyenjogúság. - így véli a vezetők. De a tagság nem áll teljesen mögöttük. Az utóbbiak szerint a 40 %-os arány egyszerűn kolonc, amely megbénítja a pártot és ellentmond annak, hogy az igazán rátermettek vezessék a szoc. demokratákat. Akár lányok, akár fiuk.

-

Az amerikai republikánus párt alelnök....szerinte felül kell vizsgálni a rakétaelhárító rendszerekről kötött szovjet-amerikai szerződést. És lehetővé kell tenni, hogy az Egy.Államok létrehozzon egy korlátozott rakétavédelmi rendszert. A szenátor szerint a rendszert a szerződésben engedélyezett feltételektől eltérően kellene biztosítani és folytatni kell az ürfegyverkezésiis. A republikánusok elnökjelöltje, G. Bush egyelőre csak korlátozott ürvédelmi rendszer telepítését szorgalmazza.

Bonnban két munkacsoport felállítását szorgalmazta ma befejeződött látogatása során Chnoupek. A csehszlovák külügyminiszter szerint az első közös munkacsoport humanitárius kérdésekkel foglalkozna, a másik pedig a rendszeres külügyminiszteri találkozókat készítené elő. A csehszlovák diplomácia vezetője találkozott Kohl kancellárral és Genscher külügyminiszterrel is. A bonni kormány szóvivője igen derűlátóan nyilatkozott a

(EM)

két ország kapcsolatairól. Elmondta, hogy bővült a kulturális és a gazdasági együttműködés, és valamelyest javult a kétoldali határforgalom Csehszlovákia és az NSZK között. A szóvivő utalt arra is, hogy az NSZK szeretné növelni ny-német beruházások értékét a csehszlovák gazdaságban.

Nagyszabású, 3 hetes NATO hadgyakorlat kezdődik Norvégia térségében. A hírt az Észak-Atlanti Szövetség brüsszeli központjában jelentették be és mint elmondték, a manőver része a NATO őszi nagy hadgyakorlat-sorozatának. A következő hónapokban Törökországtól észak-Norvégiáig több helyen rendeznek hadgyakorlatot amelyben a nyugati katonai szövetség szerint egy negyedmillió katonaA Norvégia és Észak-Amerika közötti tengerszakaszon a holnap kezdődő haditengerészeti manőverre 45 ezer katonát, 200 hadihajót, 500 repülőgépet és helikoptert vezényelnek. A mostani hadgyakorlaton ott lesznek a francia hadsereg egységei is, amelyek egyébként nem tagjai a NATO katonai szervezetének.

Jugoszláviában tovább éleződtek a nemzeti, nemzetiségi problémák, erősödött a nacionalizmus és növekedtek a szociális feszültségek. Minderről Stephan Korosec beszélt, a jugoszláv kommunisták szövetségének elnökségi ülésén. A KB elnökségének titkára azt állította, hogy a kosovói válság sikeres rendezésétől függ Jugoszlávia stabilitása és jövője. Az autonóm tartomány helyzete azonban rosszabbodott. Korosec szerint a kosovói helyzet megoldatlansága és a súlyos gazdasági gondok fokozzák a bizalmatlanságot a vezetők és a politikai rendszer intézményei iránt. A jugoszláv politikus rámutatott: további demokratizálásra van szükség, nagyobb hangsúlyt kell kapnia a piacgazdaságnak, és fel kell mérni a szociális tűrőképesség határát. Úgy kell valóra váltani a gazdaságpolitikai törekvéseket, hogy ne következzen be a szociális robbanás Jugoszláviában mondta politikus.

-

És most ismét itthonról. - A közalkalmazottak szakszervezeti mozgalmának megújulási lehetőségéről tárgyalt mai ülésén az ágazati szakszervezet központi vezetősége. A testület

(E M)

állásfoglalása szerint szakmailag is és az érdekeltséget tekintve is rendkívül sokrétű közalkalmazott szakszervezet szövetséggé alakulna át, amelyben aszakmai szakszervezetek és az önálló tagozatok tömörülnének. Mindemellett viszont továbbra is fenntartanák az egy munkahely, egy szakszervezt alapelvét. Mert a munkavállalói érdekvédelem mellett egyre erőteljesebb az igény a szakmai érdekvédelem ellátására is. A vitában felszólalók kritikusan említették, hogy a szakszervezet többnyire saját koncepció, átfogó álláspont nélkül igyekezett ezidáig megvédeni a tagság érdekeit. Többen szóltak arról, hogy a kormány infláció-gerjesztő politikája érzékenyen érintette a lakosságot. Ezzel kapcsolatban bírálták a szakszervezetek országos tanácsát, hogy jósezával csak nehezítette azt, hogy véleményét nem kérték ki az újabb áremeléseknél. Pedig a SZOT-nak módja lett volna az Elnöki Tanácshoz fordulni, vagy az országgyűlési képviselők megnyerésével rendkívüli ülészakot összehívni a kérdésben. Sólyom Ferenc, a SZOT titkára szerint a szakszervezeti törvény hiánya is közrejátszott abban, hogy nem folytatódtott a tiltakozás. Ahhoz, hogy javuljon a szakszervezetek együttműködése a kormányzati szervekkel, kezdeményezőbb, a tagság véleményére és igényére jobban támaszkodó mozgalomra van szükség, - mondta a SZOT titkára. A központi vezetőség ülése után Szabó Endrét, a közalkalmazottak szakszerveztének főtitkárát kérdezte B. Király Györgyi.

- Önök már idén júniusban kiállták a szakító próbát, hiszen a közalkalmazottak szakszerveztén belül önálló, autonóm szakszervezetté váltak, a tudományos dolgozók szakszervezete. Feltehetően az alulról felfelé induló mozgások, a különböző önszerveződések késztetik Önöket arra, hogy a szakszervezeti mozgalom megújulásával foglalkozzanak. Nyilván ezért is tárgyalták ma önök a központi vezetőség ülésén többek között a szervezeti átalakulások lehetőségét is.

- igen egységes az az álláspont, hogy az országban kifejlődőben lévő társadalmi, gazdasági viszonyok között a szakszervezetek a mai felfogás és gyakoralt szerint már nem tudják ellátni a hivatásukat, ezért gyökeres, fordulat-értékű változtatásokra van szükség a szakszervezetek funkciójának értelmezésében, a szakszervezetek önálló felelős és határozott érdekképviselői politikájának

(EM)

a felfogásában és mindehhez nagyon szorosan hozzátartozóan az új szervezeti formák, az új szervezeti keretek megújításában.

- Néhány hónappal ezelőtt - legalább is szerintem - elképzelhetetlen lett volna, hogy egy szakszervezeti vezető így nyilatkozzék, meg szakszervezeti írásokat nem igazán jellemzett az hogy autonomia, meg függetlenség, meg elkülönültség. Ez nyilván megint valamit jelez.

- Engedje meg azért, hogy megjegyezzem, hogy a mi szakszervezetünk már 1985-ben a kongresszusán felvetette ennek a sokfoglalkozást magában foglaló szakszervezetnek szervezeti strukturális változásával összefüggő igényét. Ma már egyértelműen szükségét látjuk annak, hogy a tagság véleményére és álláspontjára bízva, nagyon hangoztatnám, hogy nagyon felülről vezényelt módon messze-menően alkalmazkodjunk a tagság javaslataihoz a tekintetben, hogy milyen szerveződési formák közepette látja a szakszervezeti érdekképviselőt eredményesebbé tenni.

- Új fogalom ugye itt a ... társult tagoknak a helyzete, meg hát nyilván párhuzamos szakszervezetek tagjai is lehetnek, ill. a szakmai egyesületek kialakulásának lehetősége a szakszervezetben belül. Mit kell nekem értenem ezen pontosan?

- A társult tagság fogalmában azt képzeljük el, hogy egy munkavállaló tagja a saját munkahelye szakszervezetének és társulhat olyan szakszervezethez, amely viszont szakma szerint vállalhat el bizonyos képviselőt az ő érdekében.

- És a szakmai egyesületek mit rejtenek?

- A szakmai egyesületek szakszervezeti keretekben ma még legalább is előttem egészen világosan nem jelennek meg. Úgy érzem hogy nem szégyen bevallani. Erre a Hazafias Népfront esetében már vannak példák.

- Tőlük vették az ötletet?

- Hát tőlük is vettük az ötletet, meg egyáltalán a gondolkodásunkban eljutottunk idáig.

- Amit ön idáig elmondott nekem, meglehetősen rugalmas szemléletet fed. Kevésbé rugalmas viszont az ami az írásos anyagukból kiderül. T.illik az, hogy önök még mindig ragaszkodnak az egy munkahely egy szakszervezet elvéhez.

- Minősítése nem egészen precíz, mert az anyagunk úgy fogalmaz, hogy célszerűnek látjuk az egy ház egy szakszervezet elvének

(EM)

fenntartását, ebben is az az álláspontom, hogy végül is a tagságnak kell véleményt formálnia, tehát a központi vezetőségi ülésünk nem lezárni akarja ezeket a folyamatokat, hanem éppen elindítani akarja ezt a fajta tagsági eszmecserét, amelytől nagyon sokat várunk, abban hogy miként alakuljon szakszerveztünk jövője.

Ahogy azt már a bevezetőben említettem, ezekben a percekben is tart a nyílt vita a bős-nagymarosi vízlépcső ügyében. A helyszínről küldte tudósítását havas Henrik.

- Jó estét kívánok. Ezekben a percekben tömve van az Akadémia kongresszusi terme, még az előtérben is sokan vannak, a hangulatot jól jelzi, hogy békés egyetértésben szorong a fal mellett Varga Miklós államtitkár és mondjuk L.... Ferenc az ismert környezetvédő. Őszintén szólva magam sem gondoltam volna, hogy az utóbbi hónapok nagyon gyakori tanácskozásai, fórumai után ekkorra érdeklődést válthat ki még ez a téma. Ez az érdeklődés csak részben szól magának a vízlépcsőnek. Sokan azért jöttek el, mert ma mutatkozik be az a Vásárhelyi Pál társaság, amelynek nem is titkolt célja tömöríteni a beruházást igenlő szakembereket, szimpatizánsokat. Az összejövetelt megnyitó Hankó Zoltán azzal kezdte, hogy minden a természetet is érintő beruházást gondos előtanulmányoknak kell megelőznie. Ha arra gondolunk, hogy már 11 éve annak, hogy KÁDÁR János és G. Husak megállapodott a bős-nagymarosi építkezésről, akkor kicsit késői szülöttnek tekinthetjük a társaságot. Javára irandó viszont hogy már az első rendezvényére meghívta ellenfeleit, azaz nyílt, becsületes szakmai vitát hirdetett. Ez természetesen egybeesik a Vásárhelyi Pál társaság nyíltan meghirdett céljával, amely egy mondatban foglalható össze, ismét idézem Hankó Zoltánt. A vízgazdálkodási ismeretek társadalmi terjesztési, a szakmát érintő kérdések nyílt, becsületes őszinte megvitatása, hogy a vitára mennyire készek, jól jelzi, a bejáratnál ott fogadták annak a nyilatkozatnak a másolatát, amelyet külföldi magyar szervezetel juttattak el

(EM)

az ELNÖKI TANÁCSHOZ Bős-Nagymaros ellen tiltakozva. A nyomtatvány egyik oldalán a nyilatkozat áll, másik oldalán a Vásárhelyi Pál társaság válasza olvasható. Ebből ízelítő a nyilatkozat. - Mivel a bős-nagymarosi vízlépcsőrendszer 54 milliárd ft-os, egy billió dolláros alapberuházása egyéb égetően szükséges beruházásoktól vonná el a tőkét, tiltakozunk a megépítése ellen! - A Vásárhelyi Pál társaság válasza: A BNV alapberuházásából, az eddigi építési költségek valamint a majdani áramtörlesztés árát leszámítva a még hátralévő magyar részvállalás nem 54, hanem 20 milliárd ft. Ennyit fordíthatnánk egyéb beruházásokra, de a nagyságrend kevéért. A BNV az összes hazai beruházásnak csupán 1 %-át igényli az építés éveiben. Végezetül a társaság álláspontja. A bős-nagymarosi vízlépcsőrendszertől viszonylag csekély tőkével hosszú távon kamatozó tartós hasznokat várhat a nemzet. Megszüntetjük a 8 országot összekötő Duna jelenlegi legfőbb hajózási akadályait. Javítjuk a leginább környezetbarát és legolcsóbb viziszállítási feltételeit, a BNV létesítményeivel sokkal jobb lesz az árvízbiztonság. A beruházás keretében újabb területeket lehet ármentesíteni. Javára válik ez az iparnak, a mezőgazdaságnak, az idegenforgalomnak. A környezet szennyezése és drága tüzelőanyag nélkül hosszú távon folytonos hasznot hozó áramforrásokhoz jutunk. Végül a Vásárhelyi Pál társaság a következőkre hívta fel a figyelmet: Minden állampolgár mérlegeljen:

(folytatás a következő oldalon)

(EM.)

Végül a Vásárhelyi Pál Társaság a következőre hívja fel a figyelmet: Minden állampolgár mérlegeljen. Bizunk abban, hogy ön józan, higgadt véleményével akarja segíteni Magyarországot.

Ezekben a percekben a koreferátumok hangzanak el. Most dr. Benedek Pál a Duna vízminőségéről beszél különös tekintettel a vizlépcsőkre. Természetesen vita is várható.

Ide kívánczik a következő információ is:

A Bajcsy-Zsilinszky Társaság javasolja, hogy az első magyar dunai vizierőmű a nagymarosi vizlépcsőnélkül épüljön fel. Ha erre nincs mód, akkor a szennyvizek tisztítására államközi garanciák szükségesek modnták a társaság vezetői, amikor MARÓTHY LÁSZLÓ környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszterrel találkoztak. A miniszter ígéretet tett arra, hogy megvizsgálja az indítványokat. Ugyanakkor azt mondta, hogy a vizlépcső rendszerről folyó vita sok más, fontos környezeti probléma megoldásától vesz el erőt és nemcsak környezetvédelmi vagy gazdaságossági, hanem politikai színezetű is. MARÓTHY LÁSZLÓ szerint a dunai vizlépcső esetében nem lehet úgy tenni, mintha most kezdenénk hozzá a munkálatokhoz. Hiszen a döntés óta eltelt 11 évben a Bős Nagymaros-i építkezés jelentősen előre haladt. A miniszter emlékeztetett rá, hogy a munka az érvényes jogszabályoknak és az államközi szerződéseknek megfelelően a tavalyelőtt jóváhagyott ütem gyorsítása nélkül folyik.

A témába vág az a hír, amelyet Garam Katalintól kaptunk. Európai környezetvédelmi alap létrehozását javasolta Carlson svéd miniszterelnök.

- Mostanáig nem támogattuk a nagy nemzetközi környezetvédelmi alapok gondolatát modnta I. Carlson, mert úgy véltük, hogy ezáltal az érintett kormányok hajlamosak lesznek a saját környezetvédelmi kiadásokkal spórolni. De elképzelhető egy olyan alap amely korlátozott segítséget nyújt a legégetőbb problémák gyors megoldására, a korábbi Marshal-segély mintájára. Nwem hiszem- folytatta Carlson, hogy egyes államok olyan cinikusak lennének, hogy a nekik nyújtott katasztrófa-segélyt másra használnák fel. A csodálatos természeti környezetben, magyar a Tisza folyó partjűán megtarott választási beszédében Carlson utalt arra is, hogy nőttek ugyan a szennyeződés megakadályozásár atett erőfeszítések, de felgyorsult a környezet rombolásának tempója is. Az európai környezetvédelmi alapot maguk

(EM.)

az európai országok finanszíroznák. Azt se bánjuk, ha a pénz meg lenne jelölve, hogy pl. minden egyes polgár az adólapján látná, mennyit fizet ő maga Európa tisztaságáért.

És most ismét itthon:

Az Ujságírószövetség választmánya szeptember 29-én dönt arról, hogy összehívják-e a szakmai szervezet rendkívüli közgyűlését vagy a soronkövetkezőt hozzák-e előbbre. Ezt az Ujságírószövetség elnöksége határozta el, miután megvitatta a szervezet politikai, szakmai és érdekképviselési tevékenységének korszerűsítési javaslatait, amelyeket szintén a választmány elé terjesztenek.

Országos érdekvédelmi konferenciát tart szeptember 28-án a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége. Erről az elnökség döntött. A szövetség tartalmi és szervezeti megújulásáról jövő februárban tartanak majd ugyancsak országos értekezletet.

Az élelmiszer -törvény ugyan lehetőséget adna a kistermelőknek arra, hogy termékeiket élelmiszerré dolgozzák, talán eddig még nem éltek a lehetőséggel. ma sajtótájékoztatót tartottak az ágazat helyzetéről, ahol további gondokról is szó esett. Bár a MÉM szakembereinek és a sajtó munkatársainak találkozására az adott aprópót, hogy a mátrai szüret alkalmával a mezőgazdasági kistermelők termékeinek kiállítását is megrendezik Gyöngyösön. A további részletek Dénes Évától:

- gyöngyösön a mátrai szüret rendezvényeivel együtt lesz szeptember 20 és 25-e között a mezőgazdasági és élelmiszeripari szakkiállítás, amelyen ezuttal a kistermeléssel foglalkozók vesznek részt. Érthetően a töredéke csak annak, mint amennyien a háztájiban vagy telkükön., földjükön zöldséget, gyümölcsöt termelnek, netán baromfit, vagy hizót tartanak, hiszen az ilyen gazdaságok, pontosabban családok száma 1,400.000. Az ország mezőgazdasági termelésének egyébként több mint egy harmadát adják. Néhány ágazatban munkájuk már évek óta meghatározó. A sertés és baromfi tartásban vagy a zöldség kertészetben. Ez utóbbinál a legnagyobb a szerepük. Itt az összes termés 74 %-át a háztáji és kisegítő gazdaságok szállítják a kereskedelemnek vagy az élelmiszer feldolgozóknak. A mezőgazdasági kistermelés rendkívül jövedelem és piac érzékeny. nem véletlenül pl. hogy mind kevesebb a szarvasmarha, mert itt minden jövedelmezőséget járvitani szándéklozó intézkedés ellenére is az órabér 20 fori

(EM.)

körül van. Aztán atakarmányok vagy a vetőmagvak minősége gyakran nem megfelelő. Még mindig kevés a kisgazdaságokban jól használható gép. És ezek karbantartása, alkatrész ellátása megoldatlan. Pedig változtatni kellene mindezen mert a kistermelők két harmada 50 évesnél idősebb. Évről- évre többen hagyják abba a munkát. A fiatalok legtöbbször pedig csak akkor háztájizik, ha ezt jövedelmezőbben és jobb körülmények között teheti, mint szülei tették vagy teszik.

Civilek is figyelhetnek a következő egyenruhás hírre:

- Megérkeztek alakulataikhoz azok a sorkatonák, akik tegnap és ma vonultak be. Az ujoncokat első alkalommal a jövő hét végén láthatják meg a hozzátartozók. Katonai esküjüket pontos helyéről és idejéről levélben küldenek értesítést haza az ujoncok.

Az EM bűnügyi krónikája:

Elfogták azt a többszörösen büntetett 27 éves juhászt, akinek állítólag köze van az augusztus közepén történt csengelei tragédiához. Öten haltak akkor meg, többen súlyosan megsérültek, amikor Hajagos Tóth Imre, bezinespalackot dobott be a Csongrád megyei kis tanyába. Hajagos még akkor öngyilkos lett. Ladányi János juhász pedig most a kecskeméti tanyavilágban került rendőrkézre, majdnem egy héttel azután, hogy országos körözést adtak ki ellene.

Gyermek-gyilkos házaspárt ítélt el a Győr-Sopron megyei bíróság. A 29 éves soproni illetőségű Borbély Ferenc 12 év börtönt kapott, mert február 3-án megfojtotta 2 éves fiát, aki sirásával nem hagyta aludni. Az anyát azért ítélték 6 évi fegyházra, mert a gyilkosság előttolyan súlyosan megverte gyermekét, hogy a kisfiu koponyaalapi sérüléseket szenvedett. Egyik ítélet sem jogerős, mivel a gyermekgyilkosok enyhítésért fellebbeztek.

Előzetes letartóztatásban van az a 31 éves férfi, aki tokaji halászcsergőnél egy finn rendszámú autóból 2 millió forint értékű fotó-cikket, több ezernyi finn márkát vitt el. A rokkant nyugdíjas, Mester Sándor nyírpaszonyi lakásán hiánytalanul előkerültek a tárgyak. A meglopott finn egyébként filmforgatásra jött Magyarországra.

Sport:

Disztl Péter, Sallai, Nagy Antal, Roht, Sax, Kozma István, Garaba, B

(EM.)

Bognár György, Vincze István, Kiprich, Dajka László összeállításban kezd holnap a magyar labdarugó válogatot Linzben este az osztrákok elleni barátságos mérkőzésen.

Détári Lajost rövidesen megoperálják mégpedig Svédországban. A térde sérült. (Ismétlés.)

Minden valószínűség szerint Kasparov és Karpov is szovjet sakkbajnokságon oltversenyese első lettek és a szovjet sakkszövetség elnöksége arra a vélelőre jutott, hogy nem döntik el az első helyezést, hanem mindkét sakkozónak arany érmet adnak.

Az időjárásról:

Szerdán az ország nagy részén túlnyomóan napos idő lesz zápor nélkül. Éjszakára mérséklődik az északnyugati szél, holnapra viszont már élénk déli szél várható. Éjszaka 7 és 12, délután 22 és 26 fok között alakul a hőmérséklet.

A fővárosban általában kevés lesz a felhő, zápor nem valószínű.

A hőmérséklet hajnalban 10, szerda délután 24 fok közelében alakul.

Mai műsorunkat Bálint Attila szerkesztette és Németh Miklós Attila vezette. A viszont hallásra!

PETŐFI - adó.

HÍREK.

21 h.

A közalkalmazottak szakszervezetének központi vezetősége bírálta a SZOT-ot, amiért az nem lépett fel határozottabban a kormány inflációt gerjesztő politikájával szemben. A szaktancás jószerével csak nehezményezte, hogy nem kérték ki a véleményét a legutóbbi áremelésekről, jó lehet az Elnöki Tanácshoz fordulhatott volna, vagy országgyűlési képviselők megnyerésével elérhette volna, hogy rendkívüli parlamenti ülészakot hívjanak össze akérdésben. Válaszában SÓLYOM FERENC a SZOT egyik titkára arra hivatkozott, hogy a keményebb fellépésnek nem voltak meg a fletételei, hiszen mindmáig nincs szakszervezeti törvény Magyarországon. Elismerte ugyanakkor, hogy javítani kell a szakszervezetek együttműködését a kormánnyal.

A Bajcsy-Zsilinszky Társaság javasolja, hogy az első magyar dunai vízi-erőmű a nagymarosi vízlépcsőnélkül épüljön fel. Ha erre nincs lehetőség, akkor legalább a folyóba érkező szennyvizek tisztítására kötelezni az államközi garanciákat, mondták a társaság vezetői MARÓTHY LÁSZLÓ környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszternek.
(Ismétlés.)

Az Egy,. Államok azzal vádolta a Szu-t, hogy megsérti a Genfben aláírt afganisztáni rendezési megállapodást. A washingtoni külügyminisztérium szóvivője sajtótájékoztatóján azt mondta, hogy az északafganisztáni Kundursz város körüli harcokban a szovjet lgéierő olyan gépeket is bevetett, amelyek szovjet területről szálltak fel. Amerikai vélemény szerint ez a megállapodás megsértését jelenti és az esetet a genfi megállapodás betartásának ellenőrzésével foglalkozó csoport elé terjesztik.

Időjárás jelentés. ---

KOSSUTH - adó.

HÍRVILÁG.

22 h.

A mikrofonnál a szrrkesztő, Vértés Éva.

A vasárnapi aradi, magyar-román főtitkári találkozóról kérdezte MAJOR LÁSZLÓT, a párt szóvivőjét a ma esti TV HIRADÓ műsorvezetője, Sándor István:

- Nekem az volt a benyomásom és nemcsak a saját véleményemre támaszkodom, hogy a közvélemény vérmesebb része csalódással, a kevésbé érzelmekre hallgatók is úgy fogadták, hogy keveselték tulajdonképpen az eredményeket. Önök is ez volt a benyomásuk?

- Nem tudom, Készülnek a közvéleménykutatások, amelyek tudományos igényességgel bizonyítják majd, hogy a közvélemény hogyan is gondolkodik erről a látogatásról és az egy napos tárgyalásról. Minden esetre mi az értékeléssel vagyunk elfogadva, hogy higgadtan összeállítsuk, hogy voltaképpen mit is hozott ez a főtitkári találkozó.

- Hogy ha mondjuk, kiindulópontnak vesszük azt, hogy jó soan voltak akik keveselték első hallásra azt amivel visszatértünk, indokoltnak tartja-e ezt a keveslést?

- Nem tartom indokoltnak. megmondom azt is, hogy miért. A magyar közvélemény felfokozott várakozással tekintett ez elé a találkozó elé. Viszont 11 éve nem került sor főtitkráa találkozóra. Egy csapásra, mint ahogy az elhangzott, a román tárgyalófél is mondta, nem lehetett megodlani minden problémát, ami az elmúlt évtizedben összegyűlt. Ez teljesen természetes. Ilyen tárgyalás azt hiszem, hogy még a nemzetközi diplomácia történetében nem nagyon volt.

- Milyen uti csomaggal érkezünk mi oda? Mert elhangzott ugyan, csak részleteiben nem hangzott el, hogy volt 10 pont amit vettünk magunkkal.

- Én pénteken, amikor felolvastam a szándék-nyilatkozatunkat, hogy mi lesz a batyuban, mivel indulunk Aradra, akkor megemlítettem, hogy tájékoztatjuk a közvélemény és visszük magunkkal mindazokat a kérdéseket, amelyek a magyar társadalmat, de szélesebben a nemzetközi közvéleményt is izgatta a magyar-román viszonytal kapcsolatban. Képviseletük ezeket, helyesebben mondva GRÓSZ KÁROLY főtitkárnak, hiszen főtitkári találkozó volt, minden habozás nélkül

(Hírvilág 22 h.)

felsorolta a feszültséget kiváltó tényezőket, ajánlásokat, hogy hogyan lehetne javítani a viszonyt.

- megtenné, hogy ezt a 10 pontot legalább címszavakba felsorolná?
- A következő 10 pontot vittük magunkkal. 1989-ben kerüljön sor legfeszítő szintű találkozóra és ezen közös nemzetiségi deklarációt fogadjunk el, a kisebbségi kérdésről. Nemcsak magunk miatt, a két ország miatt, hanem azért is, hogy a nemzetközi közvélemény előtt elkötelezzük magunkat ebben a kérdésben. A másik az volt, hogy a gazdasági együttműködés serkentése érdekében üljön össze a gazdasági együttműködési bizottság. Harmadikként említhetném a kulturális téren jelentkező anomáliákat. javasoltuk, hogy a kulturális vegyesbizottság is, a melyik hosszabb ideje nem ülésezett, ezúttal vitassa meg a vitás kérdéseket. Kértük azt, hogy magyar-román vegyesbizottság vizsgálja meg a Magyarországon tartózkodó román állampolgárok, menekültek helyzetét és adjon nekünk segítséget a fennálló gondok megoldásához. Ötödikként említeném azt, hogy a történészeink között eddig vita folyt az egyik oldalról politikai töltéssel, kevésbé tudományos célokkal. Azt kértük, hogy a politiktá most tegyük félre és a történészek mint tudósok üljenek le egymással és úgy vitassák meg ezeket a kérdéseket. Szóba került a főkonzulátusok kérdése is. Nevezetesen az, hogy Kolozsvárott bezárták a magyar főkonzulátust mint egy oldalu lépést e felvetettük. felvetettük azt is, hogy a történelmi hagyományokat épöljük közösen. Egy másik pontban pedig azt, hogy az idegenforrásokban jelentkező akadályokat hárítsuk el. tegyük lehetővé azt, hogy a turizmus, ugyanis mint egy fajta népi diplomácia működjön, jobban megismerjük egymást. Végezetül magyar újságíró küldöttség beutazását kértük. Ez az ügy hosszabb ideje húzódik. Hadd ismerkedjenek meg a magyar lakta vidékeken a többségi román vidékeken is, hogy milyen a valós helyzet. Utolsó és a leglényegesebb pontban kértük, hogy a román vezetés vizsgálja meg, hogy a területrendezési terv, terv ahogyan ők nevezik, milyen következményekkel jár a lakosságra, kisebbségekre és ennek a végrehajtását, hogyan lehetne felfüggeszteni.
- A 10 pontból hányra bólintottak és hányra rázták a fejüket az asztal túloldalán ülők?

- Én úgy érzem, hogy Aradról, Nagylakon keresztül felemelt fővel távoztunk. 8 pontban sikerült haladást elérni. Megvan a szándék arra, hogy a legfelső szintű találkozón ezen nemzeti, nemzetiségi deklarációt nyilatkozat létrejöjjön. A gazdasági együttműködést szintén támogatja.

(Hírvilág 22 h.)

román partnereink és mi úgy gondoljuk, hogy ha gazdaságnál tudunk építkezni, akkor ez jó .. lesz apolitikai kapcsolatokra is. Szintén van szándék, hogy még ez évben a kulturális vegyesbizottság ülést tartson. A menekült kérdésben én pozitívnak tartom azt - és ez volt a főtitkárok értékelése is - hogy Románia kijelentette, és személyesen a főtitkár, kötelezettséget vállalnak, hogy senkit nem tartanak vissza aki Magyarországra akar jönni. Ugyanakkor nem is bátorítanak senkit. Megerősítettük, hogy a magyar álláspont is ez, hogy mi sem biztatunk senkit, de befogadjuk azokat akik jönnek. Ennek a leglényegesebb vetülete énszerintem az, hogy ezzel egy csomó család-egyesítési ügy megoldódhat. Főkonzulátosuk kérdésében a román álláspont elutasító volt. Ahogy főtitkárunk is mondta interjújában, ezt a főtitkárok napirendjéről levették. Nyilvánvalóan, hogy magyar diplomáciai kezdeményezések - miután még sok a nyitott krédés ezzel kapcsolatban - még folytatódnak. Történelmi hagyományok ápolásában, haladó hagyományok ápolásában is benne voltak román partnereink. Ugyancsak kifejezték készségüket, hogy az idegenforgalom terén ezeket a mesterséges akadályokat szüntessük meg. Teljesünk az akérésünk is, hogy magyar újságíró küldöttség látogasson el és mindjárt az utolsó ponttal kapcsolatban, amire viszont nem adtak pozitív választ, a területrendezés, hadd mondjam el, hogy biztosították azt, hogy magyar küldöttségek, különböző magyar küldöttségek, az újságírókon túl, a helyszínen megvizsgálhassák a román valóságot, megnézhessék, hogy hogyan jeelntkezik ez a településrendezési terv a román lakta területeken és a magyar kisebbség által lakott helyeken.

- Az elmúlt hónapokban a magyar sajtóban, a hivatalos és nem hivatalos állásfoglalásokban az ak ifjezés, hogy falu rombolás - nagyon sokszor előfordult. Elhangzott-e ez a szó, vagy ennek diplomáciailag szelidített megfelelője a tárgyalásokon?

- Elhangzott az, hogy Magyarország nem érti a területrendezési tervnek a végrehajtását. Nem ért egyet azzal, hogy embereket a lakóhelyüktől megfosszanak. És itt nemcsak a magyar nemzeti kisebbség neve hangzott el tételesen, hanem az egyéb kisebbségeké, németeké, szerbeké, akik Románia földjén élnek.

- És mi volt erre a román fél válasza?

- A román fél válasza erre az volt, hogy ez a területrendezési terv nem ma kezdődött. 1967-re, több mint 20 éves multra tekint

(Hírvilág 22 h.)

viszsa, amikor az ország közigazgatási reformját is végrehajtották. Tehát nem egy ujkeletű ügyről van szó. A román partnerek azt mondták, hogy voltaképpen nem falvak rombolásáról van szó, ezt furcsának is találják, hogy a nemzetközi és a magyar sajtó erről beszél. Hanem egy olyan természetes folyamatot említettek, mint az urbabizáció, a városokba, a fejlettebb helységekre való elvándorlás, amely szerintük olyan elnéptelenedett községeket hoz létre, mint amilyenek nálunk is vannak, Gyűrű.... Ez volt az érvelés.

- Ne most ezek ténykérdések. Egyfelől áll egy informáltsági szint. Mi úgy gondoltuk eddig és a főtitkári interjúból vasárnap este úgy tűnt, hogy most ezt az álláspontunkat újabb információkkal meg kell változtatnunk?

- Nem hiszem, hogy az álláspontunkat meg kellene változtatnunk! Hanem az álláspontunkhoz reális és konkrét adatokra van szükség és ezért örülök én annak, hogy több magyar küldöttség fogadására is van készség, hogy meglátogassák ezeket az érintett területeket. És tényleg megismerkehesse az azzal, hogy mi is történt az elmúlt 20 évben. Nekünk adatok kellenek ahhoz, hogy az álláspontunkat finomítsuk és egy határozottabb álláspontot tudjunk akár képviselni.

- Mi most a magyar párt vezetésének a feladata a következő hetekben, hónapokban? Várni, hogy a bólintásokból mennyi tény lesz? Magyarul, hogy a román ígéretekből a 10 ponttal, pontosabban a 8 ponttal kapcsolatban mennyi teljesül?

- Igen. Én azt mondom, hogy 8 pontban kaptunk szóbeli ígéretet. Természetesen a szavakat tetteknek kell követni. Ezeknek a tárgyalásoknak az eredményességét azon fogjuk tudni lemérni, hogy tettekben mennyi valósul meg. Érdemes volt elmenni, még egyszer vallom ezt, mert az, hogy 11 évig nem voltunk beszélő viszonyban, felső szintű találkozóra nem került sor, nem használt a kapcsolatoknak. Nőtt a kölcsönös távolság, nem ismertük egymásnak még a gondolkodásmódját sem. Így leglaább belepillanthattuk abba, hogy a román politikai vezetés miként gondolkodik bel - és némileg nemzetközi problémákról is. Azonkívül zavart okozott az, hogy nem tárgyaltunk egymással. El is hangzott, hogy román partnereink azt hitték, hogy az amit ők csinálnak voltaképpen, miután Magyarország nem illette kritikával, meg a maga után. Ezt ők úgy találták, hogy egy kiegyensúlyozott periódus volt, miután magyar kritika nem hangzott el.

(Hírvilág 22 h.)

- Ez alkalmat ad itthon netán valami ... kritikára is?
- Nem hinném! Nem tettünk semmiféle olyan engedményt, sem pedig azt nem mondtuk, hogy önkritikát fogunk gyakorolni. Nincs miért.

Azt az interjút hallották, amit MAJOR LÁSZLÓ a prát szóvivője adott Sándor Istvánnak, a TV HIRADÓBAN.

Külföldi jelentéseink élén Nemes Gábor tudósítása következik, J. Urbán mai sajtótájékoztatójáról. Bejelentette, hogy a lengyel kormány kész azonnali megbeszélésre L. Walesával is, miként akülönböző társadalmi erőkkal, beleértve tehát az ellenzéket is.

- Urbán kormányzóvivő mai sajtóértekezletén elmondta, hogy amint Walesa és a gdanski hajógyár, amelyben dolgozik, abbahagyja a sztrájkot, akkor azonnal sor kerüleht a tárgyalásokra.

(Ismétlés. Lásd a 1926. oldalon.)

Egy nemrég érkezett hír szerint Varsóban már holnap találkozik Kiszczak belügyminiszter L. Walesával az egykori Szolidaritás vezetőjével. Ezt a betiltott szakszervezet elnökének egyik tanácsadója közölte ujságírókkal. A megbeszélésen jelen lesz a lengyel aktolikus egyház képviselője is. A lengyel vezetés képviselői utóljára 1981-ben tárgyalta L. Walesával.

Gazdaádgpolitika és női egyenjoguság a pártvezetésben. E témák jegyében zajlott a német szoc. demokraták kongresszusának mai első napja, amiről Szalai Zsolt számol be.

(Ismétlés. Lásd a 1926. oldalon.)

Derülátóan nyilatkozott a jelenleg folyó és a leendő leszerelési tárgyalásokról a szuovjet külügyei szóvivő. Izbéki Gábor vett részt a moszkvai tájékoztatón. -

(Ismétlés. lásd a 1924. oldlaon.)

Jugoszláviában tovább éleződtek a nemzeti, nemzetiségi visznyok, erősödött a nacionalizmus és növekedtek a szociáléis feszültségek, állapította meg Stefan Korosec, a kommunisták szövetségének elnökségi ülésén.

(Hírvilág 22 h.)

- A KB elnökségének titkára szerint fontos, hogy a jövőben folytatódjon atársadalom demokratizálása, nagyobb hangsúlyt kell kapnia a piacgazdaságnak és fel kell mérni a szociális tűrőképesség határát. Az alapvető gazdaságpolitikai elgondolásokat pedig úgy kell valóra váltani, hogy ne történjen szociális robbanás Jugoszláviában.

Az ENSZ főtitkára a BT állandó tagjainak segítségét kérte a genfi iraki-iráni béketárgyalások sikeres továbbviteléhez.

Perez de Cuellar első sorban az Egy. Államokat sürgette, gyakoroljon nyomást Irakra, amely nem hajlandó módosítani álláspontját a Sal el Atrab folyóval kapcsolatban. Velajati iráni külügyminiszter azt mondta, hogy kormánya nem tesz engedményeket Iraknak és a genfi tárgyalások megtorpanásáért is Bagdad a felelős, mert előfeltételeket támaszt és új határvonal kijelölését sürgeti a Sat el Arab vizi-
uton. - Teheránban Khomeini ajatollah a tűzszünet óta először mondott beszédet. Az iráni hadseregnek készenlétben kell állnia, hiszen a háborúnak még nincs vége, mondta az iráni vallási vezető.

Az NSZK növelni szeretné beruházásait a csehszlovák gazdaságban. Egyebek között erről is tárgyalt vendéglátóival B. Chnoupek. A csehszlovák külügyminiszter megbeszélésein javasolta, hogy állítsanak fel munkacsoportokat a humanitárius kérdések tanulmányozására és a rendszeres külügyminiszteri találkozók előkészítésére. A csehszlovák diplomácia vezetője Bonnban találkozott Kohl kancellárral és Genscher külügyminiszterrel is.

Észak-Írországból három embert lőttek agyon nem messze attól a helytől, ahol 10 napja felrobbant egy brit katonákat szállító busz. A buszmerényletet a törvényen kívül helyezett ir köztársasági hadsereg hajtotta végre és 8 katona vesztette életét. A brit hatóságok még nem fedték fel a ma agyonlőtt három ember kilétét, csak annyit hoztak nyilvánosságra, hogy az incidensben a biztonsági erők is érintve voltak. A londoni rádió jelentése szerint állítólag brit katonák lőtték agyon a civileket, akiknél fegyver volt. Hivatalosan azonban még nem ersitették meg a BBC jelentését.

Az Egy. Államok azzal vádlolta a SzU-t, hogy megérti a Genfben alá-

(Hírvilág 22 h.)

irt afganisztáni rendezési megálalpodást. (Ismétlés.)

Van két hazai keltezésü hírünk és egy tudósításunk.

Az első hír így kezdődik: A közalkalmazottak szakszervezetének központivezetősége bírálta a SZOT-ot amiért az nem lépett fel határozottabban akormány inflációgerjesztő politikájával szemben. A szaktanács jószerivel csak bnehezményezte, hogy nem kérték ki véleményét a legutóbbi áremelésekről, jó lehet az Elnöki Tanácshoz fordulhatott volna, -- (Ismétlés.)

A Bajcsy-Zsilinszky Társaság azt javasolja, hogy az első magyar dunai vizierőmű a nagymarosi vizlépcső nélkül épüljön fel.

(Ismétlés.)

Bős- Nagymaros volt a témája annak a ma esti, nyílt szakmai tivának is, amit a Vásárhelyi Pál Társaság rendezett. Havas Henrik először a szervezőket mutatja be:

- A társaságot azok a szakemberek hozták létre, akik vállalják, hogy a vizlépcső páretján állnak. A jelenlegi közhangulatban nem túlzás, ehhez bizony nemcsak szakmai önbizalomra, de bátorságra is szükség van. Meglepetésemre hatalmas az érdeklődés. Sokan az előtérben a nyitott ajtón át hallgatják a vitát. Hogy mennyire nyílt, őszinte a légkör jól jelzi, hogy a bejáratnál az érkezők kezébe nyomták annak a nyilatkozatnak a sokszorosított példányát, amelyet külföldi magyar szervezetek juttattak el az Elnöki Tanácshoz. Tiltakozva a beruházás ellen, társadalmi vitát sürgetve. A kis füzet egyik oldalán a nyilatkozat olvasható, a másik oldalon a Vásárhelyi Pál Társaság véleménye áll. Ebből izelítő. Azért az utóbbiból és nem az eddigi vitából, mert én a szakmai vitát laikusként, sajnos nem tudom követni. Tehát a nyilatkozatból részlet: A vizlépcső rendszer 54 milliárd forintos, egy billió dolláros alapberuházása egyéb, égetően szükséges beruházásoktól vonja el a tőkét. Az Társaság válasza: A vizlépcső alapberuházásából az eddigi építési költségek valamint a majdani áramtörlesztés árát leszámítva a még hátralévő magyar részvállalás nem 54, hanem 20 milliárd forint. Összehasonlításképpen ez az összeg az össze hazai beruházásnak csupán 1 %-át igényli az építés évében.- Csehszlovák oldalról- mondja a nyi-

(Hírvilág 22 h.)

latkozat a magyar szennyvizmennyiség tizszereése ömlik a Dunába és ez a mérges szennyezés a gyakorlatilag állóvízzé vált folyó iszapjába ülepszik majd le. - Válasz: A csehszlovákok a szennyviz tisztítókat az általunk is szorgalmazott program szerint építik 1995 -ig több tucat készül el. Így a szennyezés a jelenleginek tized részére csökken.- Még egy utolsó idézet a nyilatkozatból: A Dunakiliti tároló szennyezett állóvízzé válása révén megmérgeződhet a Szigetköz-alatti jelenleg folyamatosan pótlódó, 1 milliárd köbméteres tisztavíz tartalékunk, amely Európa legnagyobb ilyen tartaléka. Válasz- A dunakiliti tározó nem állóvíz. Teljes készlete egy-két nap alatt kicserélődik. A nyilatkozatba foglalt állítástól tehát nem kell tartani.

Befejezésül a Vásárhelyi Pál Társaság felhívása: Kedves Honfitársunk! A nyilatkozat szerzői kifogásaik mellett sajnos arról nem szólnak, hogy a Bős -nagymarosi vílépcső rendszertől viszonylag csekély tökével, hosszú távon kamatozó, tartós hasznokat várhat a nemzet. Melyek ezek? Megszüntetjük a 8 országot összekötő Duna jelenleg legfőbb hajózási akadályait. Sokkal jobb lesz az árvíz biztonság. Javulnak a térség településeinek, iparának, mezőgazdaságának és idegenforgalmának lehetőségei. A környezet szennyezése és drága tüzelőanyag nélkül hosszú távon folytonos hasznót hozó áramforráshoz jutunk. Tény, hogy a vízlépcsőrendszer megvalósítása jelentős beavakozsú a Duna és környezetének életébe, de számba vettük a káros hatásokat is. Ez annak is köszönhető, hogy a vízlépcsőről élénk társadalmi vita bontakozott ki. Arra kérjük mérlegeljen. Bizunk abban, hogy ön józan, higgadt véleményével akarja segíteni Magyarországot! - Aláírás: Vásárhelyi Pál Társaság.

Sport:

Holnap este Linzben 619-ik hivatalos mérkőzését játsza a magyar labdarúgó válogatott. Ellenfél Ausztria válogatottja. A magyar együttes a következő felállításban lép pályára. - (Ismétlés.)

Csak műtéttel lehet gyógyítani Détári Lajos térd sérülését. (Ism.)

Időjárás jelentés.- (Lásd a 1936. oldalon.)

Ezzel megköszöni figyelmöketés jó éjszakát kíván a szerkesztő,
Vértés Éva.